

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

0 2

MART - NİSAN 2022

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

AFİDENUR ÇALIŞ

AHMET BÜKE

AHMET YETİK

ARAS GENÇTÜRK

AYŞEGÜL GÜL

BUŞRÂ EL-FÂDİL

CUMA TANIK

ESRA BİTMEZ

EZGİ DALAN

İLAYDA NURELİF TOMAN

MEHMET EMİN ÜNAL

NAZLI SOLMAZ

NEVİN ARVAS

SÜLEYMAN ÇINAR

YAKUPHAN GÜLEÇ

0 2

MART - NİSAN 2022

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

SAYI 02

MART - NİSAN 2022

İmtiyaz Sahibi

Okur

Genel Yayın Yönetmeni

Yakuphan Güleç

Yayın Kurulu

Süleyman Çınar

Ahmet Yetik

Mizanpaj ve Tasarım

Ahmet Yetik

Kapak Görseli

Jean-Francois Millet

Spring at Barbizon, 1868-1873

İletişim

oykumenedebiyat@gmail.com

Sosyal Medya

 [@oykumenedebiyat](https://twitter.com/oykumenedebiyat)

 [@oykumenedebiyat](https://www.instagram.com/oykumenedebiyat)

oykumenedebiyat.com

© Her hakkı saklıdır.
İki ayda bir yayımlanır.

YENİDEN MERHABA...

İki aylık aradan sonra yeniden birlikteyiz. İlk sayımızı aşkla, heyecanla, sevinçle yayımladık. Yayımladığımız günden bu yana çok şey değişti hayatımızda. İlk sayımıza gösterdiğiniz teveccüh; samimi, kıymetli, zarif ve naif tebrikleriniz; yapıcı ve bizleri daha ileriye taşıyacağını düşündüğümüz nitelikli eleştirileriniz; her şeyden öte güzel eserlerin devam etmesine dair iştiağınız, bizlerin heyecanını, aşkını, sevincini katmerledi. Teşekkür ederiz.

"En uzun yolculuklara bile ufak bir adımla başlanır." diyor, yazar. Biz o ufak adımı attık, gerisini sizler getirdiniz, getiriyorsunuz. İlk sayımızdan bu yana hiç susmadı mail bildirim sesimiz. Pek çok kıymetli eserin geldiğinin haberini verdi bizlere. Teveccühünüz, ilgi ve katkı sunma heyecanınız bizleri çok mutlu etti, gönendik sayenizde. Kıvanç duyduk, baharda mis gibi açan çiçekler gibi göverdik. Yol bulmaya ve kendi yolunu aydınlatmaya çalışan arkadaşlarımıza yaptığımız dönüşlerden aldığımız teşekkürler sevincimize sevinç kattı.

İlk sayımızın ardından öne çıkan iki gelişmeyi paylaşmak istiyoruz sizlerle. İlki, dergimizin yayımlanmasından birkaç gün sonra TRT Radyo 1'den program daveti aldık. Genel yayın yönetmenimiz Yakuphan Güleç, Öykümen Edebiyat'tan, yola çıkış hikâyemizden ve derdimizden bahsetti. Kendimizi okuyucularımıza tanıtmaya fırsatı bulmanın sevincini yaşadık. Diğer bir haberimiz ise Öykümen Edebiyat olarak Dergilik uygulamasındayız artık. Dergimizi ücretsiz olarak oradan da okuyabilir, takip edebilirsiniz.

Yine, yeniden dopdolu bir içerikle karşınızdayız. Biri çeviri olmak üzere dokuz öykümüz, üç tahlilimiz, kendimizi ve derdimizi açıklayan bir yazımız, Ahmet Büke söyleşimizle; Öykümen Kütüphane, Öykümen Sözlük, Öykü Dünyasındaki Yarışmalar ve Ödüller, Öykünün Resmi, Üç Bakışta Bir Kitap bölümlerimizle karşınızdayız.

Keyifli okumalar dileriz.

Süleyman Çınar

İçindekiler

4

ARAS GENÇTÜRK
MUSALLATIN
YERİ

9

NAZLI SOLMAZ
KAĞIDIN
AŞKI

11

BUŞRÂ EL-FÂDİL
ÇEVİRİ: CUMA TANIK
KUYUNUN
DİBİNDEKİ
FOSFOR

17

EZGİ DALAN
BEYKOZ

21

MEHMET EMİN ÜNAL
GEÇ KALAN

24

NEVİN ARVAS
AMABELLA

28

SÜLEYMAN ÇINAR
ÖYKÜMEN'İN
SUYU
NEREDEN
GELİYOR?

32

ESRA BİTMEZ
MUALLİM
SABRİ VE
TANYERİ'NDEN
ÖYKÜLER

34

YAKUPHAN GÜLEÇ
BROADWAY
AHMET

40

AHMET YETİK
AHMET BÜKE
İLE SÖYLEŞİ

44

İLAYDA NURELİF TOMAN
PAPAĞAN

56

SÜLEYMAN ÇINAR
YA BİTERSE...

60

AHMET YETİK
KARŞILAŞMA

63

AFİDENUR ÇALIŞ
GİTMELİYDİN

66

ÜÇ BAĞIŞTA BİR
KİTAP

72

ÖYKÜMEN
KÜTÜPHANE

75

ÖYKÜ
DÜNYASINDAKİ
YARIŞMALAR VE
ÖDÜLLER

78

ÖYKÜMEN
SÖZLÜK

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

MUSALLATIN YERİ ARAS GENÇTÜRK

4

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

“Korkma oğlum, buradayım.”

“Babacığım, sen misin?” diye sordum, babam bana arkadan sarılmışken. Kafamı kaldırdım ve babamın yüzüne bakmaya çalıştım. “Sensin, sensin babacığım... Çok korktum. Kaçtım!”

“Geçti oğlum,” dedi babam. Koca elleriyle kollarımı ovalıyordu. Titriyordum. “Ne oldu, neden korktun böyle? Zangır zangırsın, hale bak.”

“Başkası oluyor babacığım. Değişiyor... sürekli şekli değişiyor.”

“Korkma artık” dedi babam. Sesi öyleydi ki sanki gülünç bir şey söylemişim. Sanki hayatımın en korku dolu anını yaşamıyordum. Sanki etkisinden kurtulduğum, saçma bir rüyamı anlatıyordum ona. “Bitti gitti.”

Düşündüm: fazla sakindi ve kısık sesle konuşuyordu. Sebebi ne olursa olsun ben korktuğumda babam böyle yaklaşmazdı bana. Eğilirdi, öperdi, “Kıyamam sana,” derdi. Sesinde heyecan olurdu. Böyle davranmazdı.

İçime şüphe düştü. Biraz daha düşündüm. Bütün bu düşünmelerim belki iki ya da üç saniye sürmüştü. “Babacığım” dedim en sonunda, yeniden paniklelemeye başlamışken. “Sen evde değildin ki!”

Kafamı kaldırmaya korkuyordum. Babamın ellerine sahip o şeyin yüzüne bakmaya cesaretim yoktu. O eller kollarımı ovalamayı bırakmış, omuzlarımda kenetlenmişti. Bir yere

kaçamayacağımdan emin oluyorlardı.

“Geçecek,” dedi. “Bitecek şimdi.”

Bakmaktan başka şansım yoktu artık, yine yenilmiştim. Rüyamın sonuna gelmeli ve uyanmalıydım. Gözlerinin içine baktığımda başaracaktım bunu. Kıpırmızı parlayan o göz yuvalarına bakınca yüreğim ağzıma gelecek ve uyanacaktım. Zira ancak öylesine bir korkuyla kurtulabiliyordum ondan.

Baktım, korktum -biraz altıma kaçırdım- ve uyandım.

“Çok şükür!”

İdrar kokan pijama altımı değiştirdim ve hemen tuvalete koştum. Ter içinde kalan yüzüme soğuk sular çarptım. Yalnız fazla vakit kaybetmemeliydim. Bir an önce defterimi açmalı ve olayları sıcaklığıyla hatırlarken yazmalıydım.

Yeni bir sayfaya 19 Temmuz 2009 diye başlık attım ve devam ettim:

Bu sefer rüyamda çocuktum. Sekiz-dokuz. Acıbadem'deki zemin katta kaldığımız zamanlar. Evi şimdilerde nasıl hatırlıyorsam rüyamda da öyle gördüm; benim odam küçücük, annemlerin odası ondan hallice ve salon eşya dolu. Mutfak ince, dar. Anneannemin odasının kapısı yine kapalı.

Salonda başladı rüya. O zaman uykuda olduğumun farkında değildim. Yaratık ilk anneannem kılığında göründü. Meyve tutan parmakları çok düzdü, rüyada olduğumu öyle anladım.

Anneannemin parmakları eklem hastalığından bükülmüştü çünkü.

Cinden, yaratıktan... Adı her neyse ondan kaçtım. Anneannemin kılığından çıktığına şahit olur gibi oldum ama kaçarken tam göremedim. Ne bekleyeceğimi bilemeden köşeye sıkıştığımda babam sarıldı arkadan. Aslında onun yaratık olduğunu yine yaptığı bir hatadan anladım.

Kalemi bıraktım ve biraz soluklandım. O sırada düşündüm. O şey hâlâ anılarıma tam vakıf olamıyordu. Belli bir yere kadar her şeyi kopyalayabiliyordu; ama ancak o kadardı. Hatırladığım ince ayrıntılarla kendimi kurtarabiliyordum. Tam altı aydır sabahları bu sayede uyanıyordum.

Omuzlarım fena halde yanıyordu. Üstümü sıyırıp aynanın karşısına geri döndüm. İki görünmez el izi vardı omuzlarımda, acıyordu. Babamın kılığında beni arkadan yakalayınca yapmıştı onları. Yine yara-bere, morarma yoktu ama. Kanıtlayamıyordum o yüzden. Geceleri işkenceye uğradığımı ispatlayamıyordum. Sadece çektiğim acılar ve ağrılar vardı. Eğer kendimi ödüm patlayacakmışçasına korkutup uyandırmasaydım çok daha fazla acı çekecektim, ucuz atlatmıştım.

Gözlerim, olmayan -ama acısını hâlâ hissettiğim- eski yaralarım, yakın tarihte gördüğüm rüyalardan sızlayan yerlere kayınca defterimin başına geri döndüm. Zira fazlalardı. Beni umutsuzluğa sürüklüyorlardı.

Görünseler, bedenim morluktan, derinin birkaç kat üstüne atılmış çiziklerden geçilmiyor olurdu... Ne zaman bitecekti bu?

Kapım çaldı.

“Hoş geldin.”

“Hoş buldum mu onu de hele!”

Omuzlarıma dokundum parmak uçlarımla. Acı orada, der gibi gösterdim.

“Ah be çocuğum dinlemedin beni hiç. Musallat olanla uğraşacağına onu sana musallat edeni bulsana.”

“Yok öyle biri Zekiye Teyze.”

“Var evladım, var! Böyle olur büyü işi.”

Yaşlı komşumun teorisi buydu: büyü. Biri büyü yapmıştı bana. Gerçi sağ olsun, anlattıklarımı deli saçması bulmayan ve danıştığım herkesin aksine psikotik bir bozukluğum olduğunu ima etmeyen tek kişi oydu. Anam babam inanmazken o inanmıştı bana. Hastasın sen, dememişti. Elm Sokağı benzetmesi yapmamış, beni kovalayan bu şeyin bıçak parmaklı bir eldiven giyip giymediğini sormamıştı. Ben de ona “Yok bu Freddy değil. Bu öldürmüyor; sadece acı veriyor, aklımla oynuyor, delirmemi istiyor.” dememiştim. Zekiye Teyze iyiydi. İyi ki vardı. Altı aydır tek dostumdu.

“Hadi, bak gözünü seveyim gel gidelim şu hocaya!”

“Hepsine gittim Zekiye Teyze, yok! Muska falan yazmaya çalışıyorlar. Hepsi başka bir şey diyor, birleştikleri bir tanı yok ortada.”

“Ne yok?”

“Boş ver.”

Defterime devam etme niyetindeydim. Yaşlı kadın beni çalışma odama kadar takip etti.

“Bu gece ne oldu?”

Yazdığım sayfayı gösterdim ve sabırla okumasını bekledim.

“Olanların hepsinden ağır bu.”

Güçsüz parmaklarıyla sayfaları çevirdi. Birkaç sabah öncesinde yazdıklarımı gösterdi. Birinde annem oluyordu o şey, diğerinde çocukluğumdaki en yakın arkadaşım. Birinin sabahında kaburgama aldığım darbenin sızısıyla uyanıyordum, diğerinde -olmayan, gözle görülmeyen- kâğıt kesikleriyle.

“Evladım.” Zekiye Teyze ağlamaklı bakıyordu bana. “Allah korusun ama... ya kendini uyandıramazsan bir daha?”

“Çözdü” dedim, iç çektikten sonra. “Kendimi korkutarak uyandığımı biliyor. Eskiden daha başka yaklaşıyordu bana. Şimdi kimin şekline bürünürse bürünsün naif yaklaşıyor. İşkence edecek, beni delirtmeyi deneyecek; ama naif yaklaşıyor. Hemen korkmamı ve uyanmamı istemiyor.”

“İyi ki korkuyorsun evladım.”

“Öyle.”

“E peki... şey diyordun sen, bir kitap bakacaktın.”

“Baktım.” Bomboştı. Öcülerin, cinlerin, yaratıkların ve hatta cehennem iblislerinin tasvir edildiği bütün kitaplar gibi o da bomboştı... Gerçi değildi. Yüzlerce bilginin içinde bir tek benim aradığım sorunun cevabı yoktu. Onları gözümde değersizleştiren de buydu.

“Bulamadım bir şey.”

“Kutsal kitabımızdan çare yok mu dersin peki? Biraz okusan belki iyi gelmez mi?”

“Ah be Zekiye Teyzem, demedim mi sana denedim diye.”

Yaşlı kadın çaresizce kafasını önüne eğdi.

“Sadece o değil ki, Kitâb-ı Mukaddes’e kadar baktım.”

Dua etti. “Bir yol olmaz mı Yarabbi? Bu kuluna bir çare göster tez zamanda Rabbim... Âmin.”

“Hadi gel seni geçireyim” dedim teyzeciğe. “Yorulma ayakta, git uzan.”

Kapı önüne kadar konuşmadı. Sonra “Bir şey var, yer etmedi kafamda” dedi. “Bu şey... bu iblis” dudaklarını yaladı, kaşlarını çattı. “Madem sana zarar verecek kadar, her gece rüyanda seni titretecek kadar güçlü... e o zaman neden uyanmana müsaade ediyor? Onca şeyi yapan kötülük, seni orada tutamıyor mu?”

Bilmiyordum ki. Aslına bakılacak olursa, pek düşündüm denemezdi de.

“Allah korusun, acaba öyle mi istiyor?”

Olabilir miydi böyle bir şey?

“Allah korusun... belki de rüyalarla yetinmeyecek.”

Zekiye Teyze’ye baktım. Ayağını giyerken bir tutam beyaz saç başörtüsünden kurtulmuş ve yüzüne düşmüştü. Düzeltmiyordu onu. Halbuki Zekiye Teyze çok dikkat ederdi saçına...

Tek teli çıksa arkasını döner, düzeltirdi.

“Zekiye Teyze?”

“Allah esirgesin” bir farklı bakıyordu şimdi de. Gözleri... Kırmızıya mı çalıyordu sahiden? “Belki de hep yanında. Hiç gitmiyor. Uyansan da sen bilmiyorsun.”

Kendimi tokatladım. Kalbim rüyamdakilerden bile hızlı atıyordu. “UYAN!”

Uyanamadım. Zekiye Teyze... O şey(!) haklıydı. Altı aydır yanibaşımdaydı. Uykular oyundu, aslında hata yapmıyordu. Sadece benim öyle düşünmemi istiyordu. Şimdi karşımda yüzünün aldığı ifadeye baktığımda anlıyordum ki bundan zevk alıyordu. Musallatın yeri uykum değildi. Musallata yer gerekmiyordu.

KAĞIDIN AŞKI

NAZLI SÖLMAZ

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

9

Fotoğraf: Nina Stojanovic

Bir zamanlar beyaz mı beyaz, çehresi aydan parlak adeta pür-i pak bir kâğıtcık yaşırdı. Bu kâğıt yalnızlıktan usanmış artık bir can yoldaşı istemekteydi. Derken bir gün şu sözleri haykırdı: “Ey nur mürekkebiyle yazılan kader! Ne olur bana da bir yâr ver! Sen değil miydin annemin çehresine işlenen? Hiç olmazsa onun mirasından payıma düşeni teslim et ömrüme.” Kaderden cevap gecikmedi: “Demek yalnızlığını giderecek bir yar istiyorsun. Peki öyleyse, şimdi sana diyeceklerimi iyice dinle. Nerede dertli bir insanoğlu görürsen at kendini önüne. Mutlaka o, seni alır ellerine. Sana yârini tanıttacak odur, derdinin dermanı ondadır.” Bu sözleri duyan kâğıt sevincinden havalara uçtu. Hatta o kadar havalandı ki günler peşinden yürüdü, haftalar koştı en sonunda aylar da onunla birlikte kanatlandı. Günlerden bir gün öyle bir ses duydu ki kalbi oracıkta titreyiverdi. Dertli bir saz yine kendisi gibi dertli bir ses eşliğinde ağlıyordu. Kâğıt hemen anladı aradığının orada olduğunu ve süzülüp kendisini kederli ozanın önüne bırakıverdi. Ozan sazını indirdi kağıdı aldı eline. Şöyle bir evirip çevirdi, ne düşündü ne düşünmedi derken cebinden kalemini çıkardı. Tam kağıdın çehresine yaklaşmıştı ki bizimki kalemi görür görmez tutuldu. Bir aşkı ki oldu. Ozan başladı yazmaya. Kalem acı acı darbeler indiriyordu kağıda ama onun yüzü hala gülüyordu. Tam o esnada kader kâğıda seslendi:

“Ey annesinin çehresine nur ile işlendiğim kâğıt! Pişman mısın yâr istediğine? Baksana nasıl da acımasızca yaralıyor seni.” Kâğıt gayet hoş bir halde cevap verdi: “Onun yüzüme indirdiği darbeler bana ancak şefkatle okşaması gibi gelir.” Ozan yazdıkça yazdı, sayfanın ortalarına geldi. Kader bir kez daha seslendi: “Ey annesinin çehresine nur ile işlendiğim kâğıt! Pişman mısın yâr istediğine? Baksana nasıl da karalıyor seni. Oysa ne berrak ne beyaz bir yüzün vardı.” Kâğıt aynı hoş edayla cevapladı: “Onun çehreme işledikleri beni ancak daha da anlamlı kılar.” Ozan yazdı yazdı, sayfanın sonuna geldi. Kalemi cebine koydu, sayfayı katladı, yarinin kapısına mektup diye bıraktı. Kâğıt iki büklüm ozanın arkasından bakakaldı. Tam o esnada kader yine seslendi: “Ey annesinin çehresine nur ile işlendiğim kâğıt! Bilesin ki aşka kavuşmak için sen, sen olmaktan çıkmalı, can ise bedenden ayrılmalıdır. Şimdi onu bıraktığın yere dön bakalım.” Kâğıt o esnada ağlamaya başladı. Hatta o kadar ağladı ki kendi gözyaşlarından çevresinde küçükçe bir birikinti oluştu. En sonunda o birikintinin içinde yavaş yavaş erimeye ve kaybolmaya başladı. Tamamen kaybolduğunda ise kader son bir kez daha seslendi: “Ey, annesinin çehresine nur ile işlendiğim kâğıt! İşte, o kadim mirastan payına düşen yalnızca budur...”

KUYUNUN DİBİNDEKİ FOSFOR

BUŞRÂ EL-FÂDİL
ÇEV.: CUMA TANIK

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Sa'd, kafasındaki ideal Sudan'ı somutlaştırdıktan sonra intiharına güçlkle yürüdü. Uzun süre kaldığı Avrupa'dan döndükten sonra Sudan'ın bu durumunu ilk defa deneyimlemişti. Öfkeli Gençler Hareketi'nin çalkantılı dönemlerinde Avrupa'ya göç etmişti. Um Durman'da, ünlü Erbain Caddesi'nde doğmuştu. Babası, Mezunlar Kongresi'nin açılışından öncesine kadar bile, kamusal yaşamın faaliyetlerine tutkuyla katılan zengin bir tüccardı.

Sa'd 1940'ta, siyasi kargaşanın olduğu zamanlarda aşağı Nil Vadisinde dünyaya geldi. İsmi, siyasi hareketin lideri ünlü Mısırlı politikacı Sa'd Zaglul'dan almıştı. Üniversite eğitimini bitirdikten sonra, düzenli bir işe bağlı olmak zorunda hissetmediği için yurtdışına gitmeyi seçti; daha büyük ve daha iyi şeyleri arzuluyordu. Avrupa Hippi Hareketine katılarak bu asi ve reddedici insan sürüsünün ham devrimci zevkleri içinde kaybolup gitti. Birkaç yıl içinde, adı kötüye çıkmış Marquise de Sade'nin sessiz bir yankısı olan "Sa'd" yerine "Sade" olarak adlandırıldığı hippie çevrelerinde muazzam bir ün kazandı. Sa'd aslında pek de değişmemişti. Zaman geçtikçe, Sudan halkının haklı olarak tek temsilcisi olduğu Gençlik Devrimi'nin öfkesi zihninden silinip gitti. Hal böyle olunca bu devrim kalın, dağınık, taranmamış ve kabarık saç klişesine indirgendi. O zamandan beri, tartışmasız bir uzman haline geldiği

pipo ve bira içme, 60'ların müziğini dinleme gibi tuhaf alışkanlıklara boyun eğdi. Bu alışkanlıklara amansız düşkünlüğü Sa'd'ı, önceki fikrîsel kaygılarının peşinden gitmesini engelledi.

Eski asi arkadaşları onu pek hatırlamıyordu. Sudanlı akrabaları, birçok aile üyesi ve yakın arkadaşı Sa'd'ı unuttu, ardından gür saçları dökülmeye başladı. Belki de Sa'd'ı içinde bulunduğu çıkmazdan bir çıkış yolu bulmaya iten şey buydu. Avrupa'ya gittiği son kırk yıldan bu yana çekirdek ailesine aralıklarla mektup göndererek arı gibi gezgin yaşamı, gideceği yeni duraklar ve medeniyetlerini yalayıp yuttuğu şehirler hakkında onları bilgilendirmişti. Ama verip alan arıların aksine Sa'd, seyahatleri boyunca elde ettiği bilgileri yalnızca kendine saklıyordu. Seksenlerde babası, doksanlardaysa kardeşleri, bazı arkadaşları ve hocalarının çoğu öldü. Bazı Sudanlı göçmenler Avrupa ülkelerine ulaşmadan önce uzun yıllar geçmişti. O zamana kadar Sa'd geçici olarak Finlandiya'ya yerleşti, sonra da bazı yurttaşları bu küçük ülkeye akın etmeye başladı. Gitgide büyüyen yalnızlık eğilimi yüzünden, yeni gelen göçmenlerin rahatsız edici soru seline karşı çileden çıkmıştı. İşte o zaman intihar etme fikri kalbini kemirmeye başladı. Her zamanki gibi inatçı olduğu için -türünün tek örneği- belki de kimse onu niyetinden vazgeçiremezdi

ve elbette en içteki niyetini kimseye açıklamadı. Böylece doksanların sonunda anavatanına dönmeye karar verdi.

Sa'd, yeni yılı vatan toprağında intihar ederek kutlamaya karar verdi. Birkaç değersiz eşyasını toplayarak, kendisi ve ilgilendiği şeyler tuhaftı bayağı, son istikametinin eskiden kervan güzergahı olan Derb el-Erbain'daki terk edilmiş bir kuyunun dibi olmasına karar verdi. Çad üzerinden Sudan'a girdi. Darfur'a ayak basar basmaz bölgenin güzel, yemyeşil manzarasını kucakladı. Her taraftan çölle çevrili olmasına rağmen, şehirleşmeden etkilenmemiş bakir bir ülke gibi görünüyordu. Dünyanın bu bölgesindeki en büyüleyici güzellikteki şeyin Darfur halkı olduğunu fark etti; yabancıları yürekten selamlama biçimleri ve gittiği her yerde karşılaştığı yemek ve çay davetleri onu cezbetmişti. Ama intihar planında kararlı olduğu için böylesi sıcak, karşılıksız ve dostane davetleri reddediyordu her defasında. Bu da muhtemel ev sahiplerini öfkeliyor ve alışılmadık deri ve dar kıyafetlerini tiksintiyle karşılamalarına neden oluyordu; bu yaratığın kendi dünyalarına ait olmadığına karar vermiş olmalıydı.

Avrupa'daki kitapçılardan elde ettiği haritaların yardımıyla Derb el-Erbain yolculuğuna başladı. İngiliz sömürgeciler tarafından çölde belirli yerlere konulan taşların yanı sıra askeri bölgelerin ve eski savaş alanlarının işaretlendiği haritanın bir kopyasını

almıştı. -Nereden aldığını hatırlayamadığı- yırtık haritadaki bir nokta, Derb el-Erbain boyunca terk edilmiş eski bir kuyunun konumunun koordinatlarını gösteriyordu.

Sa'd, bu kadar uzun olacağını beklemediği yorucu bir yolculuktan sonra, terk edilmiş kuyunun yerine vardı ama karşısında bir kum denizinden başka bir şey yoktu. Eski haritaları, pusulası ve diğer ekipmanlarıyla birlikte farkında olmadan eski kuyunun kesin noktasından birkaç adım uzakta bir yerde durdu. Kuyuyu kazanların onu kumdan korumak için betonla çevrelediklerini tahmin etmemişti ta ki üzerinden geçip adımlarının yankısını duyana dek. Bütün geceyi burada geçirdi ve sabahın erken saatlerinden itibaren kuyunun yuvarlak kapağı görünene dek üzerindeki kumları silmeye başladı. Kapak hafif eğimliydi. Belki de tek kişi kolayca kaldırabilsin diye özellikle eğimli yapılmıştı. Sabrının sınırına ulaşan Sa'd sonunda kapağı kaldırdı.

Sa'd, beton duvarlara sabitlenen ve kuyunun en dibine inen demir bir merdivenden kuyunun yarısına kadar indi. Merdiven, her biri dikdörtgen şeklinde, bir ucu kuyunun duvarına yerleştirilmiş, çıkıntılı kısım ise dibe inmek için bir tutamağı temsil eden katı demir çubuklardan yapılmıştı. Sa'd adım adım kuyunun dibine doğru indi. Kırkıncı adımda sert, ince ve sarkık bir ipe rastladı. Yerel dilde buna benzer

iplere salaba deniyordu. Aynı kelime çalıntı anlamında da kullanılıyordu. Son kırk yıldır bu kelimeyi kullanmak hiç aklına gelmemişti. Mırıldanarak, "Su seviyesine ineceğim, memleketimin suyundan bir yudum içeceğim, sonra bu ipe geri dönüp onu boynumda bir kement haline getireceğim," dedi.

Kırk adım daha iner inmez Sa'd, kendisini birden suya batmış olarak buldu ve sonraki kırk saniye içinde bedeni tamamen kuyunun dibine düştü. Sa'd titizlikle planladığı intiharı karşısında afalladı çünkü karbondioksit Sa'd'ın canını almak gibi korkunç bir görev üstlenmişti bile. Ayakları kuyunun dibindeki çamura saplanmış dimdik ayakta duran Sa'd çoktan ölmüştü. Neyse ki hafızası henüz ölmemişti. Aktif hafızası vasıtasıyla, umutsuzca, bedeninden ayrılmış ruhuna hayat vermeye çalıştı ama beyhude. Hafızası yoluyla güçlkle sağa sola dönmeye çalıştı ama yine beyhude. Sa'd, ani ölümünü izleyen kırk saniye boyunca tamamen uyanık kaldı. Başına bir musibet geldiğinin farkındaydı. Hayatına böyle ani bir şekilde son vermeyi planlamamıştı; kendi iradesiyle ölmek istiyordu. Salaba ile kendini asmak istiyordu ama kuyu suyu ve zehirli gaz bu işi çoktan bitirmişti. Anlaşılan farklı bir tür salaba Sa'd'ın hayatını çalmıştı.

Sa'd'ın yüzü, ilkel bir fotoğraf stüdyosunda profesyonelce fotoğraflanmaya hazır gibi donakalmıştı. Sonraki kırk dakika

içinde Sa'd, canlı hafızasıyla kişisel geçmişinin bir envanterini çıkardı. O an ailesine ve halkına nankörlük yaptığı kafasına dank etti; kendi hayatına son verme düşüncesi bir hataydı. Böyle bir karar ona ne kazandırabilirdi ki? Son kırk yılda biriktirdiği malumatları hemşerilerine ve arkadaşlarına aktarması nasıl mümkün olabilirdi şimdi? Aktif hafızasından "arkadaşlar" kelimesi geçtiğinde, Sa'd umutsuzca düşündü: "Arkadaşlarım? Um Durman'da beni hâlâ hatırlayan arkadaşlarım kalmış mıdır?" Tam o anda Sa'd, hafızasındaki Um Durman'ı anımsadı ve yıllardır ilk defa ağladı.

Büyük bir güçlkle eski şehrinin bazı sokaklarının isimlerini hatırlamaya çalıştı. Sa'd, bedenen Um Durman'a dönse, belki de ana caddelerinden hiçbirini tanıyamazdı. Bazı arkadaşlarının isimlerini hatırlamaya çalıştı: Halit, Hafız, Ali, Şevki, Mahcup, Salah...

Sa'd'tan geriye kalan iki şey diri bir hafıza ve kuyunun paslı duvarına yapışmış iki göz bebeğiydi. Kuyu suyu temiz ve berraktı. Sa'd'ın hafızası sudan bir yudum almak istedi ama heyhat! İntiharın acısı ruhunu bu arafta sıkıştırmış olmalıydı. Kırk dakika daha geçmişti ki hafızası, anavatanının göğünde asılı duran ay gibi bir şeye dönüşmüştü. Bağımsızlık Günü'nden bu yana anavatanının başına gelenleri, ilk demokratik genel seçimleri, art arda gelen askeri darbeleri, kitlesel gösterileri, siyasi tutuklamaları ve

sürgün hayatını hatırladı. Sa'd'ın sürgünü, modern yapılarıyla Avrupa'da hazır bir yurt aramak üzere gönüllülük esasına dayanıyordu ve bir vatanın ancak halkı ve hayvanlarıyla özellikle de koyunlarıyla var olabileceği aklından çıkmıştı bir kere. Anavatanından uzak kaldığı uzun süre boyunca başkalarıyla girdiği tartışmaların tamamen sıradan, önemsiz ve anlamsız olduğunu idrak etmişti. Siyasi partilerin, bağımsız liderlerin ve askeri darbelerin durumunu değerlendirdi ve bir süre sonra, ülkesine karşı kayıtsız kalmasının yanlış olduğuna kanaat getirdi.

Kırk saat geçtikten sonra Sa'd'ın hafızası, Afrika kıtasının üzerinde asılı duran bir aya dönüştü ve gezegenin içinde bir kütle gibi görünen ülkesine baktı. Bu noktadan, Sa'd'ın hafızası, kuyunun dibindeki derin girintilerden çıkan, yıllarca unutulmuş, bir vatanın sınırları içinde gizlenmiş, kıtanın bir parçası haline gelmiş kişisel ıstıraplarına hitap eden bir kıtaya dönüştü. Birden, Sa'd'ın donakalmış hafızasından emsalsiz bir hoşgörü seli yayıldı. Hayatına son verme kararı önemini yitirmiş ve artık her şey için çok geç kalınmıştı. Sa'd'ın kırk yıl kadar önce anavatanından ayrılışı, terkedilmiş kuyunun duvarına yapışmış ve gözleriyle istemsizce belli belirsiz yosunların uçsuz bucaksız hiçliğini gözetleyen bu gergin beden söz konusu olduğunda oldukça nafîle görünüyordu. Sa'd, saf bir hafızaya dönüşmüştü.

Kırk saat sonra Sa'd'ın belleği, gezegenlerin ve ayların üzerinde asılı duran bir güneşe dönüştü. Akabinde anavatanı, berbat kuyunun derinlerinde vücudunun kapladığı alandan daha büyük olmayan küçücük bir alana dönüştü. Sa'd'ın varoluşsal sorunları zihninde apaçık belirdi. Aceleyle intihar kararını vermeden önce, başını sallayacak ya da sadece başını çevirecek kadar zamanı olsaydı, belki de kararını tamamen geri alırdı ama yazık ki kaderi çoktan mühürlenmişti.

Sa'd'ın sonraki kırk saat boyunca durmadan hatırladığı intiharı, kendisine apaçık bir azap gibi geldi. Yaşam deneyimlerinin tamamını birkaç saat, sonra birkaç dakika, hatta saniyeler içinde defalarca tekrar etmeye devam ederse, anlatabileceğini fark etmemişti. Hafızası nano mıknatıslar gibi çalışmaya başladı: gizli, zar zor algılanabilen, ancak sonsuzluğu kapsayan bir hafıza.

Kırk gün akıp gittikten sonra Sa'd'ın hafızası el-Erbain Caddesini, altmış yıllık hayatını, diasporada heba olan kırk yılını ve Derb el-Erbain'i tamamen unuttu. Hafızası, etrafında dönen milyarlarca güneş sistemiyle galaksinin kalbindeki kara deliğe benzer bir şeye dönüştü. Sonuçta hafızası, gezegenin büyük bir parçası olan büyük bir kıtada, cinlerin cirit attığı bir yerde terk edilmiş bir kuyunun içinde hapsolmüştü. Kırkinci sonun gününde, Sa'd'ın hafızası etrafında sonsuz sayıda galaksinin döndüğü koca bir kara delik

haline gelmişti. Hafızası boş bir benliğe dönüştü, ne olup bittiğine dair hiçbir şey bilmiyordu, ama bunun tamamen önemsiz ve ölçülemeyecek kadar küçük olduğunun tamamen farkındaydı.

Hayatın özü zannettiği geçici lezzetlere kanarak, Avrupa'ya sığınmak gibi tehlikeli bir karar aldırان neydi ona? Um Durman'daki evlerinin bahçesinde gördüğü büyüleyici güzellikten neydi onu uzaklaştıran? Kendi ailesinin nazik ve sevecen bireylerinin vücut kokularıyla karışmış o büyüleyici çiçek kokusu! Annesinin, kayıp yılların ardından yükselen sıcacık sesi! Yolculuğundan önceki son gün, annesinin ona veda eden insancıl bakışları! Bütün bunlar ona böylesi büyük bir hata yapıp intihar etmesine nasıl izin verdi? Sa'd'ın hafızasından geriye kalan, tüm evreni yutmak istercesine gittikçe genişleyen dipsiz bir azap ve yürek yakan bir ağıtın içinde upuzun kalmaktı. Evrensel karbon döngüsüyle bütünleşmenin son adımından hemen önce Sa'd'ın hafızası en sevdiği şairin dizelerini hatırladı ve sessizce mırıldandı:

“Kuyunun dibindeki çamur gibi olduk, su yüzeyindeki yüzümüzü göremez olduk.”

Dizeyi bitirir bitirmez Sa'd'ın hafızası patlayarak milyonlarca küçük parçaya bölündü ve fosfor ve diğer organizmalardan oluşan karışık hücrelerden bir kaos haline geldi. Tam o anda Sa'd, gerçek intiharı olan büyük

bir gök gürültüsü duydu; kuyunun dibinden hava kabarcıkları yükseldi ve dışarıdaki havanın dokusuna karıştı.

Sa'd'ın ölümü eksiksiz ve kusursuzdu. Sevdikleri, aile üyeleri, arkadaşları ve tanıdıkları onun ölümünden hiçbir üzüntü duymadı. Cenazesine kimse katılmadı. Gidişine kimse üzülmeydi. Yeryüzündeki varoluşu mutlak bir hiçliğe dönüştü. Ve eğer bize bu nihilist ve kasvetli hikâyeyi anlatmak için gönüllü olan bu kozmik anlatıcı olmasaydı, Sa'd'ın trajik hikâyesini anlatmak olanaksızdı.

BEYKOZ

EZGİ DALAN

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

17

Beykoz'un hikâyeleri meşhurdu. Her tabakadan insan burada toplanabilirdi. Entel sohbetler yapan, ülkenin geleceğini ellerinin arasında zanneden insanlar da buradaydı. Yemek bulamadığı için dilenen, bir yardımseverin ısmarlaması ile kendine burada bir köşe bulan dilenciler de buradaydı. İşten güçten bıkan ev kadınları da gelirdi Beykoz'a, annesinden babasından kaçan çocuklar da... İşte bu yüzden geliyordu meşhurluk: zenginin ve fakirin arasındaki çizginin kalktığı yerdin Beykoz. Yeşil ahşap direkleri, içeriği ve dışarıyı birbirinden ayırırdı. İç tarafta ahşap kaplama duvarlarda onlarca resim; her bir sanatçının, devrimcinin ve İslamcının... Eski, ahşap masa ve sandalyeler, duvarları kaplayan resimler, geniş tuğladan bir şömine... Teknoloji çağında, teknolojiye inat çalan radyo... Radyo da Barış Akarsu'nun "Islak Islak" şarkısı... Beykoz yine en canlı halinde, insanları canlı, hikâyeleri canlı...

Yaşlı adam, önündeki paça çorbasından son kaşığı alıp, ağzına götürdü. Çorbası bitmiş, karnı doymuştu. Tokluğun getirdiği üşengeçlikle, kaşığını tabağının yanına koydu. Kafasını kaldırdı, kapının önünde dikilen garsona baktı. Elini aceleci bir tavırla havaya kaldırıp, hayali bir çay kaşığını karıştırdı. Mesajı alan garson, kafasını eğip anında fırladı yerinden. Yaşlı adam, önündeki tabağı masanın diğer

ucuna itti. Kafasını kaldırıp etrafa baktı. Beykoz yine hınca hınç doluydu. Hemen yanındaki masa ve çorbacının girişindeki masa hariç her yer doluydu. Her masada farklı bir hikâyeye dönüyordu. İnsanların simasında dolaşan kimi neşeli kimi hüznünlü ifadeler bir bir toplanıp, bir bütünü oluşturuyordu.

Masalar dolu, bazılarında ikişer kişi, bazılarında üçer kişi oturuyordu. Hatta on kişi olan bir masa bile vardı. İki masa birleştirilmiş, uzun bir masa olmuştu. Masanın etrafına dizilmiş talebelerden yer yer kahkahalar yükseliyordu. Birbirlerine gülerek bakıyor, şakalaşılıyor birden bire ciddileşiyor sonra tekrar gülüyorlardı. Yaşlı adam, uzaktan uzağa onları izliyordu. Gençlik, diye geçirdi içinden. İnsanlar gençken her şeye gülebilecek hali bulabiliyor. Kalabalığın içinde bir masada oturmuş üç adamı gördü. Birbirlerinin yüzüne ciddi ciddi bakan insanlar, ortada ağır bir muhabbet döndüğü belli. Elleri kolları hiddetle hareket ediyor, tartışıyorlardı. Ne var bu kadar öfkeli olmayı gerektirecek, nasıl olsa hepimiz ölmeyecek miyiz? İçinde yaşamaya dair heyecanını kaybetmiş yaşlı adam, anlamıyor bu öfkeli insanları. Bir başka masaya çeviriyor başını. Önündeki masada iki orta yaşlı kadın, mercimek çorbası içiyordu. Çocukları hakkında dert yanııyorlardı. Yok, birininki çok para harcıyormuş, yok birinin ki ders çalışmıyormuş. Laf... Laf... Laf...

Dünyanın yükünü üzerinde taşıyor sanki bu insanlar

Garson, yaşlı adama çayını getirdiğinde “Sağ olasin” dedi. Garson, yaşlı adama gülümseyip boş tabağı aldı. Adam keyifle çayından bir yudum aldı. Çayı şekersiz içer, çayın asıl tadının böyle geldiğini söylerdi. Eli, ince belli bardaktayken gözleri ile etrafı izlemekteydi. Kapıdan üç kişi girdi. Saçı sakalına karışmış bir adam, platin sarı saçlı kadın ve kürk mantolu genç bir kız... Girişteki masayı tercih etmek yerine, dışarıya bakan bir masaya, yani yaşlı adamın yanındaki masaya geçtiler. Yaşlı adam çayından bir yudum alıp, kafasını eğdi. Onları gözetliyor gibi görünmek istemiyordu. Cebinden telefonunu çıkarıp ekran kilidini açtı. Ana sayfa üzerinde parmağını aşağı doğru kaydırды. Hiç bildirim yoktu, yine de meşgul gibi görünmek için kaldırmadı telefonu. Birkaç dakika sonra yan masaya göz ucu ile baktı. Yaşlı adama bakmıyorlardı. Kendi hallerinde bir sohbete dalmışlardı.

Adamla kadın yan yana otururken genç kız kadının karşısına oturmuştu. Genç kız, yaşlı adamın tam çaprazında, onu rahatlıkla görebileceği bir açıdaydı. Bir aile, diye düşündü yaşlı adam. Siparişlerini verdiler. Adam işkembe, kadın tuzlama, genç kız da domates çorbası istedi.

Adam, genç kıza bir şeyler anlatmaya başladı. Dudakları aralandığı an, dünyanın en önemli meselesini

anlatacaktı gibi ciddi bir ifadeye büründü. Bakışları yanındaki kadını yok sayarcasına, genç kıza odaklanmıştı. Genç kız, adama merakla bakıyordu. Adam konuşmaya devam ediyordu. Adamın söyledikleri, yaşlı adamın kulağına dahi gelmiyor. Duymuyordu onun söylediklerini, genç kıza bakıyordu dikkatle. Genç kız, aynı meraklı ifade ile bir adama bir de hiç konuşmayan kadına bakıyordu. O zaman anlıyor, bir aile olmadıklarını. Adam ve kadın evli, adamın sürekli hareket eden elinde bir nişan yüzüğü gördü. Aynı yüzük, kadının masada duran ellerinde de vardı. Peki ya bu kız kim, diye düşündü yaşlı adam.

Çok geçmeden garson, yan masaya siparişleri getirdi. Adam umursamadan konuşmaya devam etti, kadın teşekkür etti, genç kız gülümsedi garsona. Yaşlı adam, garsona kaldırdı elini, çayını bitirmişti, yeni istedi. Bir şey kaçırmamak istercesine gözleri yine aynı masayı buldu. O sırada bir ses yükseldi kadından:

“Şu limonlara file takıldığımı da ilk kez burada görüyorum. Bak sıkıyorsun sadece suyu çıkıyor. Posası da çekirdeği de içinde kalıyor. Ne güzel!” dedi. Adam, söylediği sözlerin bölünmesinden rahatsız, umursamaz bir tavır takınırken, genç kız kadına gülümseyerek baktı. Kızın gülümsemesinden cesaret alan kadın devam etti. “Ay dimi! Limonu bir sıkıyorsun karşıdaki kişi ‘Ay gözüm!’

diye inliyor. Çok güzel bir fikir!”

Adam, genç kızın onu dinlemediğini fark ettiğinde telefonunu eline aldı. Kadın, adama baktı. “Öyle değil mi, hayatım?” Adam “Evet, hayatım. Haklısın, sevgilim” diyerek geçiştirdi.

Yaşlı adam, tuzluğun yanında, iki dilim halinde kesilip fileye geçirilmiş limonlara baktı. Daha yeni fark ediyordu. Nasıl görmemişti bunca zaman, oysa neredeyse her gün gelirdi Beykoz’a. Tekrar masaya baktı, genç kız izlenildiği hissine kapılarak yaşlı adama baktı. Yaşlı adam utanarak bakışlarını çekti. Genç kız önüne döndü. O an yaşlı adam, hiç dikkatini çekmemiştir.

Kadının yüzü düştü. Adamın bu kayıtsızlığı, onu çileden çıkarıyordu. Ne vardı, iki güzel kelime etse, eşini gerçekten dinlese... Çok mu şey istiyorum, diye düşündü kadın. Genç kız, sevgi ve merhamet dolu gözlerle kadına baktı. Seni anlıyorum, dedi gözleriyle. Aralarında sözsüz, sadece ikisinin anlayabileceği bir konuşma geçti. Kadının yüzü aydınlandı, gülümsedi tekrar. Kadın ve genç kız kendi aralarında konuşmaya başladılar. Adam, konuşmasının bölünmesinden rahatsız bir şekilde, asık yüzü ile telefonu ile ilgileniyordu.

Yaşlı adamın çayı geldi. Bekletmeden bir yudum aldı. Sıcak çay dilini yaktı. Aldırmadı. Çay bir elinde, diğer eli çenesinde, yine yan masayı dinlemeye koyuldu. Az önceki utancı geçmişti. Genç kızın merakı ona da bulaşmıştı.

Adam konuşmazken, genç kız ve kadının sohbeti gittikçe derinleşiyor, aralarında küçük kahkahalar atıyorlardı.

Yaşlı adam, artık o masayı bariz bir şekilde dinliyor, bundan da utanmıyordu. Böyle, dört bardak çay içti. Şu sıradan, yalnız hayatında tek eğlencesi buydu; başka insanların hayatlarını uzaktan izlemek.

Masayı dinledi uzun uzun. Kürk mantolu genç kızın heyecanı, platin sarı saçlı kadın ile konuşurken ki mutluluğu, içinde ölmüş bir şeyleri tetikliyordu. Bir çay daha istedi.

GEÇ KALAN

MEHMET EMİN ÜNAL

Tarık Tufan — *Geç Kalan*

—
Türk
Edebiyatı
—

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

21

Hüzünlü bir şarkı gibi başlıyor Geç Kalan, “Sahile ölü bir at vuruyor.” Sahile vuran atı ilk gören romanın baş kahramanı oluyor. Tahlilini yapmak amacıyla kitabı elime aldığım da rastgele bir sayfa açıyorum. Kalbe işleyen bir cümle karşılıyor beni, “Kimse geç kalmıyor gidişine.” Ve olan oluyor. Ne bir an önce ne bir an sonra. Ne bir eksik ne bir fazla. Kimse kaderini ıskalıyor. Kader bir emir gibi dayatıyor tüm gerçekliğini. Geç Kalan, işte bu bağlamda kaderine kederini ortak eden birinin yürek yaralayan hikâyesi.

Roman boyunca o kederin gölgesi hiç eksik olmuyor sayfalardan. Bir matem evi olarak tanımlanan bu tılsımlı dünyada hayal kırıklığı, çaresizlik, kaygı gibi duyguların neden olduğu psikolojik duygu durum bozuklukları, etkileyici bir dille aktarılıyor. Bir bakıma yazar, bizi karakterlerin ruh dünyasında seyahate çıkartıyor. En önemlisi de romanda geçen kahramanların hislerinden okuyucu payına düşeni alıyor. Bu durum sağlam kurgusuyla birlikte Geç Kalan’ı kanımca başarılı bir psikolojik roman hüviyetine büründürüyor.

Geç Kalan’da telmih sanatı oldukça başarılı kullanılarak modern dönem insanının düştüğü bunalımlar kalp-kuyu metaforu ekseninde yorumlanıyor. Bir köpeğin takatsiz kalışından etkilenen başkahraman dünyanın hassas kalpler için bir

cehennem olduğu yargısıyla okuru baş başa bırakıyor. Merhamet, acziyet ve hüznün kavramları karşılaşılan bu manzara bağlamında irdeleniyor.

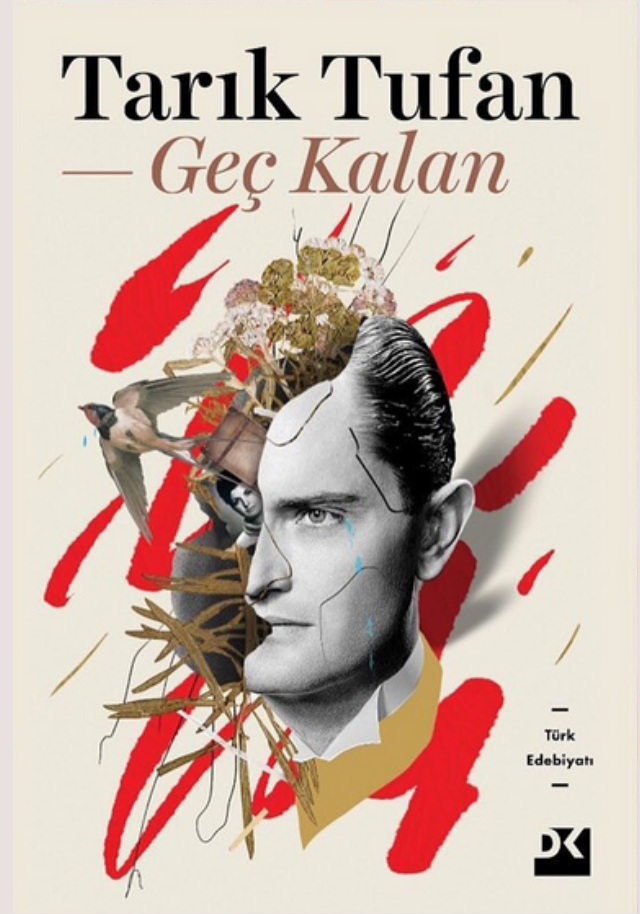
Esere karamsar bir atmosfer hâkim. Kendi iç dünyasına hapsolan, hapsoldüğü iç dünyaya yabancılaşan, yabancılaştığı iç dünyasının sesiyle bunalan, bunalımlı haliyle dış dünyasını zehir eden bir adamın hikayesini anlatıyor bu roman. Yenilen, örselenen, dışlanan, kendine sorduğu hiçbir soruya cevap veremeyen adam, kaybetmenin acısıyla hayatı tiksindirici bir döngüye benzetiyor.

Bir sabah, bunaltıcı düşlerinden bir böceğe dönüşmüş vaziyette uyanan Gregor Samsa’nın sarsıcı etkisi var baş kahramanın üzerinde. Barbarlar, işgalciler, istilacılar, yağmacılara karşı girişilen mücadele neticesinde kendi hikâyesine olan inancını yitiriyor bu adam. Yaşadığı bu ağır mağlubiyeti dillendiremese de bu bozgunun izlerini üzerinden silemiyor.

Nihayet kaçış. Kendinden, herkesten, her şeyden. Yokluğuna sığınılan destansı güzelliğe sahip bir kadına kaçış. Ağır Roman, Masumiyet, Esrarlı Gözler, Aziz Bey Hadisesi’nden geçilerek varılan bir serap: Fûruzan. Fedakâr, korkusuz, cesur, inançlı, merhametli... Bir kadını etkileyici kılan ne varsa mevcut Fûruzan’da. Her insanın ağlamadan, gözyaşı dökmeden söyleyemeyeceği o kısacık cümleyi ruhunun derinlerine kadar nüfuz eden

ızdırabın eşiğinde söylüyor baş kahraman: “O artık yok.”

Başka hayatların yüküne neden talip olur ki bir insan sorusu ile karşı karşıya kaldığında girdiği vicdani muhasebe, suçlulara has bir telaşla inşirah isteyen, anlaşılacak isteyen, masum ve haklı olduğunu vurgulayan ama kimsenin duymadığı bir acize dönüştürüyor onu. Kendini kavminden kovulmuş bir günahkâr olarak niteliyor. Her ne kadar bu hükme bir sebep sonuç ilişkisi neticesinde varsa da sebebin soyut olması varılan hükmün acımasızlığını gözler önüne seriyor.

AMABELLA

NEVİN ARVAS

24

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Paris hiç de aşk ikliminde değil. İki elimi istemsizce başıma yaslayarak, olduğum yere çömeliyorum. Yorgunum ve fazlasıyla mutsuzum. Bu dilsizlik hali, sevgilimin gidişiyle son bulacak. Kar yağıyor boş duvarların nemli pencerelerine. Kandan kaldırımlarda kardelenler açıyor. Elimde bir demet nergis ile kalakaldım. Terk edilmişliğimin ön kutlaması bu; derinleşeceğime genişliyorum.

1948'in 17 Aralık akşamı; dört senedir yaşadığım bu şehrin -savaştan geriye kalan onca yoksunluğuna rağmen- hiç bu kadar yıkıcı olduğuna şahit olmamıştım. Çaresizce boş duvarları süzüyorum. Ah Amabella! Bu ev, ellerinle yaptığın reçellerin sıralandığı raflar, porselen fincanda ısıldayan papatya çayı; hayatın ve ölümün birlikte arzulandığı büyümlü bir mekândı.

Dört sene evvel gelmişim buraya. Cezayir'de tıp fakültesinde öğrenciyken, Fransa'nın Nazi işgaline karşı koymak için Paris'e getirttiği askerlerden biri olmuştum. Benim ülkem Fransız kolonisine ait bir sömürü ülkesiydi. Ah Paris... Yıkılmış sinemalar, sessiz operalar ve dilsiz sokakların çaresizliği ile kıvranıyordu. Karabasanların sesleri duyuluyordu dar kaldırımlarda. Düşman işgalinden kalan yanmış otomobiller, savaş tankları, savaşın acı yüzü çocukların tüfek ya da tabancaları olmuştı. Bu renksizliğin içinde büyüyordu savaşın çocukları. Bir yarım asır yüklenmişti tarih kayıp gidenlere. Savaş döneminde, beni ve

kamptan birkaç askeri Paris'te nöbete gönderdikleri günlerden biriydi. Kar yağıyordu yine.

Birden köşede onu görmüştüm. Kucağında bir demet nergis taşıyordu Amabella. Yürüyordu karanlığın ortasında. O yürüyor, ben ise onun peşine takılan gölgeme kızmaktan kendimi alamıyordum. Sonunda bir evin önünde durdu. Karın aksi sedası vuruyordu bahçe kapısına. Elini kapının tokmağına doğru götürdü ve aniden geri döndü.

"Bu akşam gök içindekileri döküyor asker. Donacaksın. Hadi nöbetine dön."

Sesi yumuşaktı. Kızmamıştı. Gözlerimin içine baktı. Kocaman bahçeli evlerinin yolunu tuttu, sarı saçlarında uçuşan kar tanelerinin ahengiyle. O günden sonra kamptan her Paris'e gönderilişimde, o kapının olduğu sokağın köşesinde buldum kendimi.

Günler günleri kovaladı. Artık Amabella da benim köşede onu beklediğimin farkındaydı. Saçları altındandı. Islak ve parlak kürklere benzerdi. Saf altından iplikleri andıran bukleleri okşamayı o kadar istiyordum ki. Yüzü, beyaz fildişi rengindeydi. Dudakları kırmızı mercanlar gibi duruyordu. Denizin tuzu uzun kirpiklerinde parlıyordu.

Yaklaşık bir sene boyunca onu köşe başında bekleyip hayranlıkla izledim. İkinci Dünya Savaşı sona ermiş, içimde biriktirdiğim aşk kocaman olmuştı. Bir gün bahçe kapısından çıkarken, bütün cesaretimi toplayıp ona seslendim.

“Lütfen gitmeme müsaade etme. İçimde büyüttüğüm aşka karşılık vermezsen, yüreğimin yangınıyla birlikte döneceğim doğduğum memlekete.”

“Gitme” dedi bana. “Eğer gidersen beni de o yangının külü olarak bırakırsın bu şehirde.”

O da beni seviyordu, biliyordum. Yüreğini yüreğimin tam ortasına bırakmıştı.

Amabella varlıklı bir ailenin kızıydı. Babası savaş yıllarında Fransa için elinden geleni yapmış vatansever bir tüccardı. Babasının fedakârlıklarından bahsederken gözlerini bir sevinç kaplıyordu. Bense eğitime Paris’te devam etmeye karar verdiğimi bir mektupla Cezayir’deki aileme bildirmiştim. Yeni hayatımın savaşını bitirmiş barışına koşuyordum. Université de Paris’e kaydolduktan sonra bir psikiyatri kliniğinde stajyer olarak işe başlamıştım. Montmatre’nin mor salkımlarla kaplı caddesi Rue De l’Abrevvoir üzerinde kiraladığım evim, Amabella’nın ziyaretleriyle şenleniyordu. Onu çok seviyordum. Bana her gelişinde ruhum yerinden fırlayacak kadar mutlu oluyordum.

Beraber geçirdiğimiz vakitler o kadar kısa sürüyordu ki. Bir gün ona “Bir ömür boyu benimle bu evin içinde yaşamak istemez misin sevgilim?” diye sordum. Gözleri doldu, sonra yanaklarından birkaç damla yaş süzüldü. Boynuma sarıldı. Daha çok gözyaşı bıraktı omuzlarıma. Ağlıyordu, çünkü kalmak istiyordu. Ağlıyordu,

çünkü ailesini seviyordu. Burada kalmak, onlardan ayrılmak demekti başka bir deyişle. Amabella’nın babası bu ilişkiyi kabul etmeyecekti, biliyordum. Ama sevgisinden de şüphem yoktu, kalacaktı benimle. Öyle de oldu. Bir gün elinde valiziyle kapıda beliriverdi. Fildişi beyazı yüzü sevinçle birlikte derin bir hüznü taşıyordu. O da kendi savaşını veriyordu benimle birlikte. Sevgiyle büyüttük yuvamızı. Evlendik sonrasında.

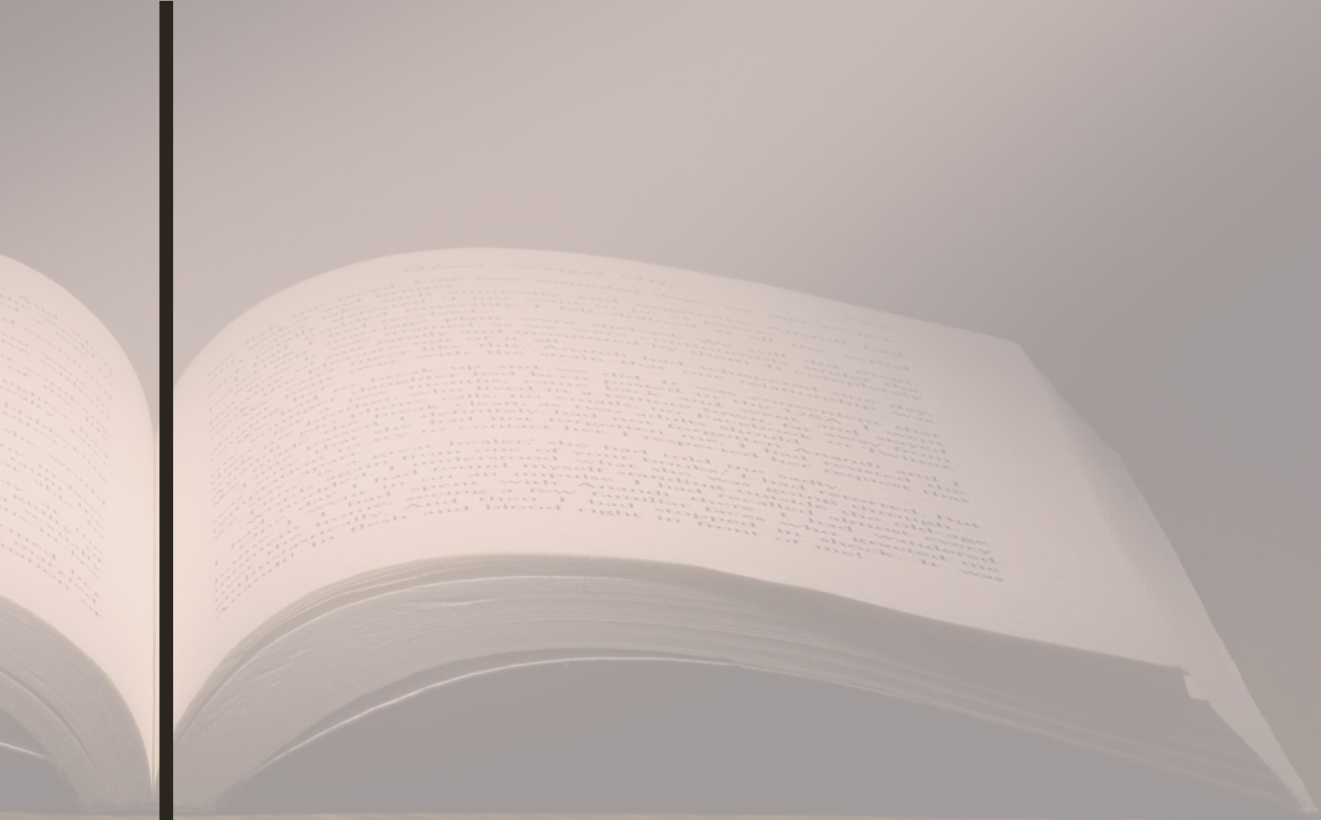
1946 yılının Ağustos ayında ailemden gelen bir mektupla kafamda oluşan belirsizliği hiç unutamıyorum. Fransız sömürgeci olan ülkemde her şey daha da kötüye gidiyordu. Özgürlük için direniş gösterilerine katılan birçok kişi öldürülmüş, arkadaşlarımdan bazıları gözaltına alınmıştı. Uzun zamandır onlardan haber alamamamın nedeni buydu demek ki. Fransa’nın ülkemde ne işi vardı? Peki, benim burada ne işim vardı? Sorular, sorgular iklimindeydim. Kafamın içinde debelenip duruyorlardı. Tıp fakültesinde tanıştığım Brezilyalı siyasi militanlar kendi direnişlerini anlatırken, batıyı başka bir gözle okumak gerektiğini savunuyorlardı. Biz mi insandık yoksa Kuzey Afrikalı işçiler mi? Irksal ayrımcılığın efendilerinin okullarında okuyup onlar adına savaşıp onlar lehine konuşmaktan başka neye yarıyordum ki! Tüm bu gel-git arasında yaşarken ve sorgularken, Amabella’dan da yuvamızdan da iyiden iyiye uzaklaşıyordum. Hayatı yeni bir matematiksel parçalı fonksiyonla

okumaya başladığım bir düzleme girmiştim. Cezayir'e geri dönmeli ve direniş hareketinin içinde yer almalıydım.

Yüzündeki çıldırtan dilsizlikle günlerdir susuyordu sevgilim. İçine gömdüğü sesleri duymamı elbette istiyordu. Gölgesine sığındığım bir takvimdi sevgilim. Ben iğde kokusuna tutunmuş giderken, o yükünü çoktan uzak vadilerde bırakmış, aydınlık bir dil aramak için yola koyulmuştu.

Şimdi terk edilmişliğimin resmi vuruyor boş duvarlara. Ona gel diyemedim ikinci bir defa. Gelemezdi, çünkü yolcuydu. Gelemezdi, çünkü yol ayrımına çoktan gelmiştik hayatımızda.

ÖYKÜMEN'İN SUYU NEREDEN GELİYOR? SÜLEYMAN ÇINAR

“Öykümen’in azığı öykü, suyu eleştiridir.”

Ahmet Yetik

Bir söyleşisinde sinemayla neden uğraştığını şu sözlerle dile getiriyor Ahmet Uluçay, *“Sinema dünyayı kurtarabilir mi bilmiyorum. Ama ben niye film yapıyorum? Söyleyecek bir derdim var, söyleyecek bir sözüm var. Bunların çok önemli şeyler olduğuna inanıyorum. Zaten insanlar söyledikleri sözün önemli olmadığını düşünüyorlarsa, bundan en küçük bir kuşkuları varsa, söylemesinler o sözü...”*

“Öykümen Edebiyat Dergisi” olarak yolculuğumuzun tohumlarını, *“Söyleyecek bir derdimiz, söyleyecek bir sözümüz”* olduğu için ve *“Bunların çok önemli şeyler olduğuna inandığımız için”* attık. Yazarın, *“Dünyayı yeniden ve bir kez daha kurabilme gerçeği, yeniden icat etme yeteneğini bağışlayan sanattır, edebiyat”* dediği gibi, okurun zihninde yeni, kaliteli, nitelikli dünyalar, alemler inşa edebilmek için yola çıktık. Amacımız bu toprakların kadim geleneği olan hikâyeleri, öyküleri ve diğer kurmaca metinleri, kurmaca metinler hakkında yazılan kuram yazılarını, kurmaca eserler hakkındaki tahlil ve tanıtım yazılarını; eleyici, nitelikli ve kalifiyeli bir süzgeçten geçirip sunarak okuyucuyu tatmin etmek. Kısacası, zevki selime hitap eden, zevki selim sahibi kılan, kalifiyeli edebi eserlerle okuru buluşturmanın peşindeyiz. Anlatacağımız öykülerin, Öykümen vesilesiyle anlatılacak öykülerin kıymetli olduğuna inanıyoruz.

İnsan olarak hikâyemizle, hikâyelerimizle yaşadığımızı; bu hikâyeleri başkalarına aktarabildiğimiz ve aktarılan hikâyeleri, aktaranı, içindeki dertleri anladığımız kadar var olduğumuzu düşünüyoruz. Zira Prof. Dr. Mehmet Kaplan’ın deyiimiyle, *“Hikâyeler, acılar da dâhil her şeyi anlamsız olmaktan çıkartarak tekâmülün bir basamağı hâline getirirler.”*

Peki, Öykümen’in suyu nereden geliyor, misyonu ve vizyonu nedir Öykümen’in?

Şeref Yılmaz’ın dergicilik ile ilgili bir dergide *“Dergicilik bir kadro işidir. İdealist tavır gerektirir. Olsa da olur, olmasa da olur mantığıyla nitelikli bir dergi çıkarılamaz.”* dediği gibi her dergi, kurucularının, yazarlarının, okuyucunun, o dergiyi hakkaniyetle eleştiren eleştirmenlerin bir müktesebatıdır. Dergicilik, tamamıyla bir gönüllülük, ekip uyumu ve en önemlisi de bir müktesebat meselesidir.

Öykümen’in de bu minvalde bir geçmişi var diyebiliriz. Deruhte Dergi’de gerçekleştirilen çalışmalar devam ederken, dergimize gelen eserlerin yazarlarıyla da mail üzerinden münasebetler kuruyor, onları tanımaya çalışıyor ve daimî eser gönderen arkadaşlarla iletişime geçerek onları dergimizde görev almaya davet ediyorduk. Bu vesileyle kadromuzu ve yayım kalitemizi, düşünce perspektifimizi, müktesebatımızı genişletmeye çalışıyorduk.

Bendeniz de Deruhte Dergi’yle bu

vesileyle tanıştım. Tanışmanın ardından Deruhte Dergi’nin mutfak ekibinde ve yayın kurulunda görev yapmaya başladım. Bu görev esnasında arka planda Ahmet’le kendi öykülerimizi değerlendirdiğimiz yayın kurulundan öte bir yayın kurulu kurduk. Bir öykümün isminden mülhem, “Hikâye Avcıları” koyduk ismini. Geçmişteki yazarlara öykünerek modern mektuplaşma yöntemi olan mail aracılığıyla gerek Deruhte Dergi’ye gerekse diğer dergilere göndereceğimiz öyküleri orada dövüyor, pişiriyorduk. Hem de öykümüzü yazarken nereden esinlendiğimizle birlikte yani hikâyenin hikayesiyle birlikte anlatıyorduk birbirimize. Nasıl yazdığımıza, neyi neden yazdığımıza varıncaya dek ince, sıkı, yoğun ve katı tenkitlerle konuşuyorduk. Daha sonra Ahmet bir ara olmayınca, Yakup’la devam ettirdik bunu.

Bir zaman sonra bu grubu WhatsApp grubu haline getirerek üçümüz birlikte “Hikâye Avcıları” grubunun temelini atmış olduk. Gerek kendi eserlerimizi gerek Deruhte Dergi’ye gelen eserleri gerekse bir öykü veya romanı konuşuyorduk. Dergilerde yayımlanan eserlerimize birlikte seviniyor, eserlerimizdeki hatalarımızı birlikte buluyorduk. Birimiz güzel bir eser, yazı veya cümle bulsa nadide bir hazine bulmuş gibi haberdar ediyordu hepimizi. Bu nadide kıymetten hepimiz müstefid oluyorduk. Öykünün kuramı,

teknîği, yeni eserler, öykücüler ve eserleri kısacası kurmacaya dair ne varsa gelip soframıza konuyordu ya da biz davet ediyorduk.

Bir ara artık kabımıza sığamaz hale geldik ve podcast çalışmasına bile niyetlendik. İlk bölüm için kaydımızı yaptık ama gerisini getiremeyince ve Deruhte Dergi’den ayrılınca akim kaldı bu niyetimiz. Hatta bir ara “Hikâye Avcıları” tahlil/eleştiri/muhabbet grubumuza bir kardeş geldi, bir proje daha doğdu buradan. İsmi “Kitabın Ahvali.” Kadim nesilde birbirini gören iki kişi “Ahvalin nicedir?” diye seslenirmiş birbirine. Ahval kelimesi geniş, kapsamlı bir kelime. Tüm halleri, hadiseleri, durumları, vaziyetleri içinde mündemiç kılan bir kelime. Bundan mülhem “Kitabın Ahvali” dedik projemizin ismine. Kitabı derinlemesine ele alalım, ahvalinin nice olduğunu ortaya koyalım diye. Bu projede de okuduğumuz kitaplar üzerine kısa tanıtım/tahlil yazıları kaleme alarak birbirimizle paylaşıyor, üzerlerine sohbet ediyorduk. Güzel bir çalışma olmuştu.

Hem “Hikâye Avcıları” hem de Kitabın Ahvali projelerimiz Deruhte’ye güzel bir lokomotif oldu. Yaptığımız bu çalışmalar gerek ürün gerek nitelik ve gerekse de gayret, samimiyet ve ülfet bakımından dergi çalışmalarına da yansdı. Hatta Ahmet’in ilk kitabı “Kapkaraydınlık”ın çıkışına sevindik, kitap üzerine defaatle konuştuk,

tartıştık, gerekse çıkış sürecinde Ahmet'e destek olmaya gayret ettik.

Birtakım sebeplerden Deruhte'den ayrılmak zorunda kaldık üçümüz de. Her bitiş yeni bir başlangıca vesile bu hayatta. “Her dem yeniden doğarız / Bizden kim usanası” diyor ya Hz. Yunus. Oradan ayrılmak yeni bir doğuma vesile oldu. Bu doğumun ismi, Ahmet'in önerisiyle “Öykümen” oldu.

Şeref Yılmaz'ın ifadesine göre, “*Her dergi bir şeyler söyleme iddiası ile ortaya çıkar. Öyle de olmalıdır. Ne kadar dergi çıkarsa o kadar zenginliktir. Ayrıca dergi, yeni kalemlerin görücüye çıktığı yerdir.*” Öykümen olarak biz de öykü ve kurmaca metinleri üzerine çalışan yeni, genç yazarları edebiyatımıza kazandırma ve kurmaca metinleriyle edebiyatımıza katkı sunan usta yazarlarımızı tanıtma, metinleriyle ve fikirleriyle buluşturma misyonuyla yola çıkmış bulunuyoruz. Edebiyatımıza güzide eserler, yazarlar katma; güncel edebiyatın nabzını tutma; kalifiyeli, kaliteli, niteliğiyle göze, gönle ve zihne dokunan eserleri okurla buluşturma, hasılı iyi edebiyat vizyonu ile yolumuza devam ediyoruz. Yalnızca kendi eserlerimizle değil, diğer dergileri ve basın yayın dünyasında yer alan güzide eserleri de okura tanıtmak gayreti içerisindeyiz. Kurmaca eserlere ilgisi olmayan, ilgi duymayan, tanışmamış veya ısınamamış okurları öykünün büyüğü, çarpıcı, samimi; zihni, gözü ve gönlü farklı alemlere davet eden dünyasıyla buluşturmanın derdindeyiz.

MUALLİM SABRİ VE TANYERİ'NDEN ÖYKÜLER

ESRA BİTMEZ

Aralık 2021'de Mete Karagöl tarafından kaleme alınan “Muallim Sabri ve Tanyeri'nden Öyküler” adlı iki bölüm, sekiz öyküden oluşan bu kitap bizleri zaman zaman kahramanların hayal âleminde gezdirirken zaman zaman orta yaşlarını süren bir adamla beraber sürpriz sonlu kaygılı bir bekleyişin içine atar. Bu kaygıları zihnimizin derinliklerinde öyle hissederek ihtimaller üretmeye başlarız ki bir anda kahramanın kendisine dönüşüveririz. Bu başarıyı yazarın olayı işleyiş biçimindeki yetkinliğe bağlamaktayım. Tanyeri öyküleri bölümü ise bizleri bambaşka diyarlarda sıradan insanların gündelik yaşamlarına, içlerindeki yalnızlıklara, umutlara, kederlere, hayal kırıklıklarına konuk eder. Tanyeri'nin o küçük ama kendine has vazgeçilmez havası, denizi, portakal kokusu içimize işler adeta. Tanyeri'nin yerel halkının dışında oraya birileri gelir, birileri gider, birtakım değişiklikler olur. Bir yandan tüm bunlarla ümitleri filizlenip yaşamında yeni bir öykü yazmak isteyenlerin dert ortağı oluruz.

Eserde Tanyeri yerel halkının kendine has yaşam biçimine, düşüncesine, diline tanık oluruz alt okumalarla. Bir anne yurdum annesini, baba yurdum babasının kafa yapısını yansıtırken gençlerin hayalleri, heyecanları, hayal kırıklıkları, çaresizlikten olgun bir kabule geçen halleri içimizde bir burukluk da yaratmaz değil hani. Tüm bunları gerçekçi, yer yer yerel bir ağız

ve yöreye mahsus söz varlığı unsurlarıyla bezeyen yazar okurun yüreğinde sıcak bir etki, belleğinde kalıcı bir yer ediniyor.

BROADWAY AHMET YAKUPHAN GÜLEÇ

*Öyküme ilham olan
Emre Bostancı'ya*

Hatırlar mısınız bilmem? Elli sene evveli. Asfalt neyim yok yollarda, her yer çamur deryası. Elektrik desen yok. Bizim oraların kara kışı ayazı vurdumu indiren cinsten. O zamanlar eş dost köyde, azar azar şehre göç de başlamış. Çollugilin Mehmet göçmüş ilk. Herkesle helalleşip gidivermiş usulca. Fabrikada güzel bir iş bulmuş kendine diye anlatırlardı. Ben daha üç dört yaşında ya varım ya yok. Kış sert geçtiydi o sene, daha dün gibi hatırlıyorum. Bir de o kışın baharı var ki sormayın. Ama siz sormasanız da ben yine anlatır dururum.

Bahar gelmiş, köyün havası pek tatlı olmuştu. Anamlar tarlaya tapana, babamlar sürüyü otlatmaya çıkmış, yaylaya göçmek üzere hazırlıklar da yapılıyordu bir yandan. O yaylanın kokusu yok mu, hala burnumdadır. Kırk yıl geçse de unutmam.

Neyse geçmiş zaman, anamlar tarlaya gidip köylünün ekinini hallediyorlardı. Ben de evde ablamla geçmek bilmeyen zamanı geçirmeye çalışıyordum. Ama bu sefer durmadım, ben de gideceğim diye inat ettim anamın kızmalarına aldırmadan. “Bak yavrum, orada sana bakamam” dese de merhameti şelale gibidir, elimden tutup götürdü. Motorcu İbrahim abiden rica etti, bizim Ahmet’e bakıver diye. Bir iki mırın kırın etse de saftır, gözlerimdeki buğudan mı merhametinden mi bilmem “gel lan kereta” deyip motorun önüne aldı. Ama

kader bu ya, benim inadım, anamın merhameti, motorcu İbrahim abinin saflığı her şeyi berbat etti.

Yolda giderken arkama dönüp anama bakacağım diye dengemi kaybettim, motorun altında kaldım. Sol ayağımın üstünden geçti gâvur. Ne vardı da inat ettiysem, çocukluk akli işte. Sakat kalan ayağıma değil de, İbrahim abiyi bu olaydan sonra kovmuşlar ona çok üzülüm. Eğer babam şikâyetçi olsaymış iş daha da büyürmüş de. Neticede küçücük yaşında sakat kaldım. Şimdi rahat rahat anlattığıma bakmayın, aradan kaç yıl geçmiş. Yaşadıklarım yüzünden huysuz bir çocuk olmuştum. Anam rahmetlik çok kahrımı çekti.

Hayatın nasıl oluşunu yaşadığım kazadan sonra anladım. Hatta ilk zamanlar bile iyi günlerimizmiş. Anam göçtükten sonra hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Ne güzel ünlerdi ismimi: “Ahmeeet, oğlum. Gelsene ekmegimizi yiyelim.” Kulaklarımdan gitmez hiç o ses. Ahmet, Bozların Ahmet’in torunu olan Ahmet'im ben. Ailenin en büyük torunu. Ablamı saymazsak. Bizim oralarda zaten kadını ya aştı ya da tarlada sayalar. Gerçi o da yıkıldı artık. Daha mı yıkılmasın, kırdı adam mı kaldı? Eskiden erkek ‘tamam’ dedi mi, üstüne kim gelse o iş tamamı. Sanırsın küçük dağları yaratmıştık. Ben de öyle yetiştirildim, öyle olduğuna inandırıldım. Ama bunların hepsi aile içinde söktü, evden çıkınca Topal Ahmet oldum. Eğer sakat olmasaydım

Allah korusun ben de onlar gibi olurdum. Fakat anladım anamın değerini, ablamın kıymetini. Benim yüzümden sevdiği adama varamadı. Öyle olunca köyün en uğursuz adamıyla evlendirdiler ablamı. Kaçardı kaçmasına ama bana olan sevgi ve muhabbeti her şeyin önüne geçti canım ablamın. Ablamdaki merhamet tüm insanlıkta olsa ne güzel bir yer olurdu dünya.

Ablam, ne çileler çekti bir bilseniz. Günyüzü görmedi, evlendikten sonra daha da kötüye gitti. Geçen sene o uğursuz herif öldü de biraz olsun rahata erdi. Yeğenlerim analarının kıymetini bilirler, hep el üstünde tutarlar. Altı bebesi oldu ablamın. Hepsi de erkek. O kadar çok erkek çocuk doğurunca “erkek doğuran Fatma” deyiverdiler.

Yaşım yirmi olduğunda akranlarım askere gittiler, ben gidemedim, bu topal halimle devlet ne yapsın beni. Akranlarım terhislerini alınca, ana babaları baş göz ettiler. Ben ise yarım adam diye evlenemedim bir türlü. Anca otuzundan sonra, evde kalmış diye Düriye’yi verdiler bana. Babası adeta başından def etti. İstemeye gittiğimizde alın gidin kızı, düğüne falan gerek yok, hastanın teki zaten diye konuştuydu. İş bu ya babamın da canına minnet, aldık geldik Düriye’mi. Hastalık dediği de dermanlı hastalık. Günde bir tablet ilaç al, ondan sağlamı yok. Hem Düriye’m kadar iyi niyetli, Düriye’m kadar saf ve temiz bir insan var mıdır? Allah kadınlardan yana talihimi hep açık etti.

Anam, ablam ve hanımım. Bir gün olsun sakatlığımı hissettirmediler bana. Ömrümün kırk beş yılı böyle geçti.

Otuzunu geçtikten sonra evlenince sorumluluğun ne olduğunun geç farkına varıyor insan, ama çabuk toparlıyorsun. Olgunluğun etkisi olsa gerek. Yirmili yaşlarımda her şeyi kafaya takardım, sakatlığın verdiği ruh haliyle eksik ve kusurlu görürdüm kendimi. Sonra umursamamaya başladım. Otuzu geçerken evlendik, çoluk çocuğa karıştık derken zaman su misali geçti, boyumca evlatlarım oldu. Rabbime şükürler olsun ki bir gün açta açıkta kalmadık. İyi bir baba olmak için çabaladım, sakatlığımın çocuklarımda bir kusur olarak görüleceğinden çok korktum. Düriye’m sağ olsun bu korkumu öyle pansuman etti ki, maşallah dünyalar tatlısı evlatlar yetiştirdik.

Evlenince işler çok değişiyor ağalar. Önce öylesine yaşarken koşar adım yaşamaya gayret ediyor insan. Sorumluluğun en hasını yükleniyorsun. Üstüne bir de baba olunca... Biraz birikmişim vardı. Olur ya bir gün ben de evlenirsem diye hayal etmenin birikimiydi şuncacık para. Babası kızını mal gibi verince, içim parçalandı amma yine de elimden bir şey gelmedi.

Zamanla o da alıştı bana. Düğün parası diye biriktirdiklerimle güzel bir Broadway aldım. Kafam zehir gibiydi. O vakitler bir muhtarda bir de bende vardı otomobil. Arabayı evin önüne çektiğim ilk gün köylüler:

“Annaa!! Topal Ahmet kendine araba almış.” diye şaşakaldılar. Nereden geliyor bu değirmenin suyu diye soran mı ararsın, lan biz nasıl olur da bu topal gibi bir araba alamadık diyeni mi. Köylünün bir kısmına da: “Laynnn Ahmet! Daha ehliyetin yok, -ki vermezler sana- ne diye aliverdin bunu?” diyorlardı. Çekemediler anlayacağınız. Kendime düşman edinmemek için “lazım olur diye aldım.” dedim, geçiştirdim. Bazı sözler Düriye’nin de kulağına gitti amma herkese ağzının payını verdi mübarek kadın. İşte o gün Düriye’me daha bir hayran oldum, desteğini daha çok hissettim. Daha bir gayrete geldim.

Arabayı aldığımın ertesi günü kontağı çevirdim ve o günden sonra taşımacılık yapmaya başladım. Bu sektörde benden başkası yoktu tabi. Köyler arasında mekik dokur oldum. Aşağı Semeler, Yukarı Semeler arasında dönüp durdum çoğu vakit. Jandarmanın gelmediği yerleri belleyip öyle çıkıyordum yola. O köyden bu köye derken iyi kazandım bu işten. Anam derdi zaten, “bu çocuktan iyi esnaf olur, baksana nasıl ikna ediyor herkesi.” Ah be anam ne çok özledim seni.

Ne olaydı şu kaza başımıza gelmeyeydi. Sus, Allah’ın gücüne gider sonra. Hem bu kaza başına gelmeyeydi sen de kadınların kıymetini bilmeden, it gibi davranacaktın onlara. Köylük yerde içer sıçar, gününü gün ederdin diğerleri gibi. Düriye gibi kendi güzel huyu güzel bir kadını da nah bulurdun. Ananın

duasını değil bedduasını alırdın yeminle. Baban eline her şeyi verir, şımarır kendinden geçer her şeyi berbat ederdin. Sakatlığımın bana mal olan en büyük yarası ise ablamın hayatını karartmak olmuştur.

Ablamın tercih ettiği hayat ciğerimi dağlıyor be ağalar. Yusuf abi gibi kendi güzel huyu güzel biri vardı. Ablamı da çok seviyordu, her ne kadar ablam bunları bildiğimi bilmese de benim her şeyden haberim vardı. Ablam arkada beni bırakmak istemediğinden Yusuf abiye sırtını dönmek zorunda kaldı. Köyden biriyle evlendi haliyle. Yusuf abi de ablamın evlendiğini duyunca çıldırıp kafayı yemiş diye haberi geldi sonra. Ablamı alamadığından yitip gitmiş pehlivan gibi çocuk. Ablam da öyle kötü oldu ki sormayın. Ama hiçbir zaman konusunu dahi açmadı benim güzel yürekli ablam. İçine attı her ne çilesi derdi varsa. O da çok sevmiştii Yusuf abiyi. Gece uykularında sayıklar dururdu. Kardeşi için Yusuf’unu feda eden ablam, senin hakkın ödenmez. İşte, sakat kalmasaydım bir ablam iyi olurdu zannımca.

Gel gelelim bizim emektar Broadway’e. Maşallah eskisi gibi taş gibi. Oğlan da kullanmaya başladı. Ama o da benim gibi kullanıyor. Sakat adamın arabasını sağlam adam da sakat gibi kullanıyor işte. Zamanla normal bir şekilde kullanır elbet.

Bizim bu emektar var ya bu emektar az mı kahrımı çekti. Saman balyalayan ahaliden günde bir balya saman

isterdim, kırmaz verirlerdi, sevilirdim ne de olsa. Aradan onca zaman geçmesine rağmen hala bilirler beni. Geçmişten açtık sözü, vaktinde çok sevdiğim bir kâhya, Ramazan abim yeni doğmuş bir kuzuyu yükledi arabaya, “Ahmeett, bu sana hediye, iyi bak yavruma.” diyerek Allah’a ısmarladı. “Besle, büyüt, soyundan nice semiz hayvanlar çıkacaktır.” dedi, gerçekten de öyleymiş. Aldım götürdüm koydum evin ağılına, sütüydü samanıydı besledim güzelce. Bende bu saman merakından yeni bir lakabım oldu: Saman Ahmet, sonra Kuzu Ahmet’te dediler. Bozların Kuzu Ahmet, Bozların Topal Ahmet. Bizim oralarda lakap hiç bitmez. Ha bir de her yere nam salmış ismini söylemeyi unuttum. Broadway Ahmet demeye başladılar otomobilden sonra. Sakatlığım köylü tarafından umursanmamaya, hatta unutulmaya yüz tutmuş, köy içindeki itibarım yükselmişti. Bir iki sene sonra jandarmalarla da tanış olduk. Sağ olsunlar bu zamana kadar hiç ceza yazmadılar. Gerçi ben de hep dikkatli kullandım gâvur icadını. İçlerinden sevmeyen çıksa da belediye başkanından kaymakamına kadar sevilip sayıldığımdan kimse elleşmedi bana. Hatta bir ara haberimi yapacaklardı ama gelen giden olmadı.

Hiç unutmam, bir gün az kalsın baltayı sert taşa vuruyorduk. Jandarmaların başı değişmiş, aksi mi aksi bir adam gelmiş karakola. Her yerde bir denetim bir denetim sormayın. Bana da haberi

geldi, sakın dolaşmasın Broadway ağa, sonra karışmayız diye. Amma o gün belediye başkanının bir ricasını yerine getirmem gerekiyor. Durur muyum, atladım arabaya, soğuk su mevkiinde jandarmaların çevirmesine denk geldim. Geri dönsem bela, gitsem başka türlü bir bela. Üstelik ağa paşa ismi vererek işimi görmeyi de hiç sevmem. Ya nasip deyip kökledim gazı. Jandarmaların yanından geçerken çavuşlar sinirli sinirli baktılar bana. “E be adam biz sana demedik mi yeni komutan geldi diye. Şimdi biz sana ceza yazmayak da ne yapak?” Önce böyle bir azar çektiler, fazla ileri de gidemediler, usulen laf söylediler işte. Eğer bir ileri gitsinler gör bak ne oluyor. En iyisinden sigaraları mı kesilmez, mektupları mı gelmez. Zira o zamanlar postalar merkeze gider, getiren de olmazdı. Anca biri gidip alacak. Askerler de bir tek benden isteyebilirlerdi. Ben de kırmazdım, ne de olsa anlardım hallerinden. Hatta onlara ne zaman mektup götürsem askerlik görevimi yerine getiriyormuş gibi hissederdim. Neyse bir iki söylendiler, “Sen şurada bekleyiver Broadway ağa, biz buradan ayrılana kadar da sakın ha kıpırdama.” deyip saldı. Aradan yarım saat bilemedin bir saat geçti, karakola döndü askerler.

Yeni komutan belli ki canlarına okuyordu. Halleri kalmamış yavrucakların. Ben hiç görmedim komutanı. Çam yarması gibi bir adammış söyledikleri kadarıyla. Zaten

çok durmadı o komutanda. Biz de işimizde gücümüzde eğleştik.

Aradan biraz daha zaman geçince yetim öksüzlüğü de tattık. Baba ocağında çekirdek aile epeyce bir yaşadık. Oğlan liseyi bitirdi, kerata epeyce zeki, babasına çekmiş maşallah. Çalışmasının karşılığını da hemencecik aldı. Ankara'da hukuk fakültesini kazandı, evin küçüğü cımcimemiz, güzel kızımız da iyi bir lise. Biz de Düriye'mle düşündük taşındık baba ocağına kilit vurup Ankara'ya göçmeye karar verdik.

Ankara'ya göçünce başta ne yapacağımı şaşırmıştım. Allah'tan vaktinde babamın aklına uydum da sigortamı başlattıydım. Bizim emektarı köydeki gibi de kullanamayacağımı gördüm. Önce ehliyet yazılıp yazılmayacağım soruşturdum. Sağlık raporumda ehliyet almama engel olmadığı yazıyordu. Ulan ben onca sene kaçak göçek kullandım, oysa bu kadar kolaymış diye düşünmedim değil.

Şehirde de bir iki taşıma işi yaptım, köydeki kadar olmasa da birkaç kişiyle ahbap oldum. Onların tavsiyesiyle belediyenin simit arabası ihalesine başvurdum. Kısmetim açılmış, kabul de edildi. Aklınız fesatlığa çalışmasın araya adam falan sokmadım ha. Biliyorsunuz hiç sevmem öyle alavere dalavere işlerini. Önce her işte olduğu kadar biraz bocaladım. Zamanla her şey yerine oturdu. Düriye'mde sağ olsun hiç boş durmuyor. El işi yapıp destek

çıkıyor kesemize. Hem devletimiz de sağ olsun bizim oğlana burs bağladı. Bana da iki yıla kadar emekli aylığı bağlanırmış. Son zamlardan sonra belimizi doğrultamasak da azına bereket deyip geçiniyoruz.

Şehirde köye göre işlerden geriye epeyce bir boş vaktim kalıyor. Bu boş zamanlarda beni yeni bir sevda sardı. Elime kâğıdı kalemi alıp eskiye dair hatırladığım ne varsa yazmaya çalışıyorum. Anıların etkisiyle bazen hüzünleniyor, bazen de neşeleniyorum. Düriye'me okuyorum yazdıklarımı, pek beğeniyor. İnsan memleketinden kopunca sarılacak bir dal arıyor.

6 Aralık 2021

Ankara

AHMET BÜKE İLE SÖYLEŞİ AHMET YETİK

40

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Hocam merhabalar. Klasik soru ile başlamak istiyorum. Ahmet Büke kendini nasıl tanıtır?

1970 yılında Manisa'nın Gördes ilçesinde doğdum. Egeliyim, Gördesliyim. Memleketimin ağacını, dalını, insanını çok severim. Anadolu'nun ninnisi, masalı, türküsü, hikâyesi ekmek ve su gibidir benim için. İyisiyle kötüsüyle, eksikliğiyle fazlasıyla beni yetiştiren bu halka ve kültüre borçlu hissederim kendimi hep.

“Deli İbrahim Divanı” adlı romanınız çıkana kadar öykü türünde eserler verdiniz. Öykücülüğü neden tercih ettiniz? Öyküyü diğer türlerden nasıl ayırırsınız?

Kuramsal olarak nasıl ayrılırlar bilmiyorum. Ama Notos Dergi için bir zamanlar Sait Faik'e mektup yazmıştım. Orada “(...) Öykücünün kaderi biraz da bu. Söylemeden anlatmak, anlatmadan hissettirmek: Sadece bir damladan deniz olmaya çalışmak,” diye anlatmıştım. Öyküye hep öyle baktım: Damladan deniz olmaya çabalamak...

Lakin ben kendimi öykücü ya da roman yazarı gibi görmüyorum. Ben hiç anlatılmamış ve anlatılmayı hak eden iyi hikâyelerin peşinden koşan bir hikâyeciyim. Aslına bakarsanız köklerim de orada. Bütün aile büyüklerim masal ve hikâyecilerdi. Onlardan farkım yazılı edebiyatla çocuk yaşlarda tanışmam ve hep iyi bir okur olarak yetişmem oldu. Dolayısıyla iyi bir hikâyeciyim yakaladığımı hissettiğimde onun ihtiyacına göre formuna karar veriyorum. Kimi zaman öykü, kimi zaman roman ya da senaryo seçiyorum veya çocuk edebiyatı alanından bir imkan buluyorum.

Hocam sizinle aynı topraklarda doğup büyümiş birisiyim. Çok sık olmasa da öykülerinizde yerel söyleyişlere rastladım. Öyküde yerel söyleyiş kullanmanın faydalarının veya zararlarının olduğunu düşünüyor musunuz?

Sanırım ihtiyaca göre değişir. Bizim orada ata çıplak binmek diye bir söz vardır. Yani eysersiz, dizginsiz bir ata binmek. Bu binişte at ile bütünleşirsiniz. Bir parça atın hevesine izin verirsiniz. Dilediği gibi koşar ama bir yandan da beline sardığınız bacaklarınızı kasıp gevşeterek ona yön verirsiniz. Hikâyeciler de ata çıplak binenlerdir. Hikâyenin ihtiyaç duyduğu, çağırdığı bir meseleyi ya da deyişi kullanırsınız ama boş ata da binen uçurumdan uçar. Gerçekten ihtiyaç varsa kullanılır.

olarak hikâyelerden oluştuğunu düşünüyorum. Bunun da aslında evrimsel bir kökeni olduğuna inanıyorum. Hikâye anlatmak ve dinlemek bizim öğrenme ve hayatta kalma yöntemlerinden biri olmuş hep. Dolayısıyla tür olarak hayatta kalmamızda bir karşılığı var. Yazılı edebiyatın hangi türünde kalem oynatırsanız oynatın temel meselenizin anlatmaya değer ve anlatılmamış hikâyelerin peşinde koşmak olduğunu unutmamak gerek. Bugün için yaşadığımız postmodern buzul devrinin bir anamoli olduğunu düşünüyorum. Meta hikâyeler başta olmak üzere edebiyata da hikâyenin geri döneceğine eminim. Elbette özgün bir dil evreni yaratmak da yazarın görevi. Bunun ötesinde hikâyelerin unutulmaz karakterlerle kendisini geleceğe ve hayata açtığını düşünüyorum. Anayurt Oteli'nin otuz yıl önce okumuş olabilirsiniz belki ama hâlâ aklınızda Zebercet'in otel kapısındaki duruşu kazılı duruyordur.

Geçtiğimiz yıllarda çocuk kitapları çıkardınız. “Eyvah, Babam Şiir Yazıyor!” adlı kitabınız benim dikkatimi çekmişti. Sizin baba olduğunuzu da düşündüğümüzde şunu sormak istiyorum; ailenin diğer üyeleri bir yana çocuklar yazar/şair babalarına hangi gözle bakar? Siz bu konuda kendiniz ile ilgili ne söylemek istersiniz?

Rahmetli babam, "Kimse doğduğu köye peygamber olamaz," derdi. Benim yazdığım çocuk kitaplarını da kızım zayıf buluyor. Haklı da olabilir. Epey bir kuşak farkı var artık aramızda.

Bana zaman ayırıp sorularıma yanıt verdiğiniz ve bize ilham olduğunuz için teşekkür ederim hocam.

PAPAĞAN

İLAYDA NURELİF TOMAN

44

Fotoğraf: Silas Leupold

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Arıburnu Cephesi kapanmış yeni görev yerime tayinim çıkmış aynı şartlar altında savaşa devam ediyorduk. Arıburnu Cephesinde edindiğim deneyim sayesinde artık yaralıları daha ivedi bir şekilde yardımcı olabiliyor, triyaji daha sistemik bir şekilde sağlayıp yaralanan erlerimizin daha büyük bir kısmını Allah'ın izniyle hayatta tutmaya vesile oluyorduk. Arıburnu Cephesindeyken ismini sıkça duymaya başladığım bir komutandan bahsediyorlardı 'Mustafa Kemal'. Anlatılanlara göre başarılı savaş taktikleri olan bu komutanın önü açılmış. Henüz tanışma fırsatım olmadı ama ilerde nasip olursa belki tanışabiliriz.

Aylardır süren bu savaş esnasında normal hayatta kaldıramayacağımız birçok durumu kaldırır hale gelmiştik. İnsan psikolojisi öyle bir yapıda ki ayak uyduramayacağı neredeyse hiçbir şey yok. Çok büyük acılara da çok stresli durumlara da alışabiliyor ama sabır noktasına kadar. Burada herhangi bir yaralanması olmayan birkaç erin yoğun stres altında savaş alanına gitmeden yaptığımız tüm müdahalelere rağmen vefat ettiklerine tanık olduk. Bu savaş aynı zamanda psikolojik bir savaş. Bizi burada diri tutan eski yaşamımızı hatırlatan en yegâne varlık sevdiklerimizden gelen mektuplar.

Benim çimen gözlü narin Elif'im önce ailemin mektubunu sonra kendi özel mektubunu bana yazardı. Kendisi yazdığı mektubunu kısa tutardı. Ben

onun hakkında daha çok haber almak istiyordum bu yüzden son gönderdiğim mektupta ona olan şeylerden ayrıntılı bir şekilde bahsetmesini istediğimi dile getirmiştım. Postacı erin günün hangi saatinde geleceğini kestiremiyorduk bugün geldiğinde durumu ağır olan yaralanmış bir Mehmetçiğimizin ameliyatını yapıyordum. Savaş anında vücuduna isabet eden kurşun bağırsaklarını parçalamıştı. Elimizden geldiğince yardımcı olmaya çalışacaktık ama büyük bir ihtimalle enfeksiyon yüzünden hayatını kaybedecekti. Ameliyatı yaparken aşırı kan kaybına bağlı olarak maalesef aslan parçamızı kaybetmiştik. İçim buruk bir şekilde ellerimi yıkamaya gittim ve sonra masada üzerinde ismim olan zarfları alıp arkadaşlarıma 5 dakika dinlenme molasına ayrıldığımı haber ettim. Çok heyecanlıydım. Acaba konuşamadığımız süre zarfı içinde ne yaşamışlardı. Durumları nasıldı? İstanbul'da durum nasıldı? Bu ve benzeri soruların cevabını az sonra açacağım mektupta alabilmeyi umut ediyordum. Zarfları açarken elim heyecandan titriyordu. Yavaşça yırtmıştım tamamen yırtmamalıydım ki okuduktan sonra geri koyabileyim ne de olsa buradaki en değerli varlığım mektuplarımdı.

İlk olarak ailemden gelen mektubu okudum. Hepsi halimi hatırlamıyordu, kendilerinin iyi olduğunu, onları düşünmemem gerektiğini yazmışlardı. Mektubu bitirirken "Elhamdülillah her şey yolunda." deyip

heyecanla Elif'imden gelen ikinci mektubu açmaya başlamıştım.

Mektup şu şekildeydi:

“Gözümün nuru Abdülhamid Selim'im Nasılsın?

Keyfin sağlığın nasıl?

Savaş nasıl gidiyor?

Sana olan özlemim her gün bir çığ gibi büyüyor lakin Allah rızası için sabretmeye çalışıyorum. Ayrılığımızın üzerinden bir Ramazan iki de bayram geçti, ama sensiz ne bayramlar bayram gibi ne de hayat bıraktığın yerden akmaya devam ediyor. Gidişinle beraber durdurduğum kolçaklı saatimi sen gelince tekrar çalıştırmayı düşünüyorum. Şu an saat hâlâ senin gittiğin zamanı gösteriyor yani 8'i 10 geçiyor. Her gece yatmadan önce ortak olarak paylaştığımız semaya uzun uzun bakıyorum hani olur ya aynı anda sen de aynı yıldızlara ya da aya bakarsın diye. Belki aynı yıldızda odaklanamayız diye çoğu zaman ayı izliyorum ve şunları düşünüyorum. Şu an ay hem senin yaşadıklarına hem benim yaşadıklarına şahitlik ediyor ve bizim gibi daha nicelerine... Kim bilir sen nasıl bir pozisyonda kan ter içinde çalışırken ben burada belki de rahat bir şekilde yemek yiyor oluyorum. Ama sanma ki biz burada hayatı toz pembe yaşayıp rahat bir şekilde uyanıp, gündelik işlerimize devam ediyoruz. Hep sizden bahsedip mahalle eşrafiyla konuşmalar yapıp savaşın gidişatı hakkında yazılıp çizilen haberleri değerlendirip dualar ediyoruz. Elimizde

avucumuzda ne varsa kendi geçimimizi sağlamaya yetecek kadarını ayırıp kalanını sizlere göndermeye çalışıyoruz ama hala sizler için yapabileceğimizin en güzeli dua bunun farkındayız. Mahallenin hanımlarından, Kuran okumayı yeni öğrenmiş küçük çocuklarına kadar yediden yetmişe herkes paylaşılan cüzlerini bitirmeye çalışıyor, Fetih suresini bol bol okuyoruz. Gece olunca yeğenim Berat'ı yanıma alıyor ellerini açtırıyorum, ben duaları ediyorum ve beraber âmin diyoruz. Sonra onu öpüp yatağına götürüp pencerenin önündeki yerimi alıp yıldızları ve ayı izleyip derin düşüncelere dalıyorum. Ne zaman ki gökyüzü bulutlu olsa ve ayı göremezsem o gece içimi bir hüznün kaplıyor. Sanki o gece ruhlarımız hiç bir olamamış, araya engeller girmiş gibi hissediyorum.

Neyi fark ettim biliyor musun Selim'im? Çocukken de gökyüzünü izlerdim ama hiçbir zaman bu kadar çok kayan yıldız görmemiştim. Annem bana küçükken her insanın bir yıldız ile doğduğunu öldüğü zaman da o yıldızın kaydığını anlatmıştı. O zamandan beri kayan yıldızları gördükçe içimi bir hüznün kaplar. Aylardır gökyüzüne baktığımda art arda kayan yıldızları gördükçe gözlerim doluyor ve artık yıldızlara korkumdan bakamaz oldum. Şu sıralar sadece aya odaklanıyorum.

Bu arada el becerimi iyice geliştirdim. Boynuz kulağı geçecek gibi duruyor, aman annem duymasın! Çeyizime

mahalledeki Esmâ, Aliye, Şirin'den gördüğüm güzel modellerin kalıplarını çıkardığım danteller, masa örtüleri ve patikler örüyorum şu an, hatta senin için çok güzel bir yelek ördüm istersen işe giderken de giyebilirsin. Annemle dün evin bahçesinde yorgan dizdik. O kadar yorucuydu ki hala eğilip iş yapmaya çalışırken sanki biri belimi alıp ortadan ikiye ayırıyormuş gibi hissediyorum. Bu arada Karaköy'de Ermeni bir terzinin yanında iş bulmuştum üç hafta önce ancak satışlar iyi gitmediği için ayrılmak zorunda kaldım. Ama dert edilecek bir durum yok çok şükür. Allah bize hiç beklemediğimiz yerlerden öyle kapılar açtı ki Selim'im inan ki düşündükçe hâlâ gözlerim doluyor ellerim titriyor. İnşallah bu mektubu yazarken gözümünden dökülen damlalarla mektup yırtılıp mahvolmaz. Mektubun ilerleyen kısımlarını okurkenki yüz ifadeni görmeyi o kadar çok isterdim ki ama nasip işte.

Benim hayvanlara karşı olan sevgimden haberdar olduğunu biliyorum hatta bir kere Eminönü'nde seninle martıları besleyip sonra da sokak kedilerini sevmiştik hatırlıyor musun? O zaman bana dönüp "Hayvanlara merhamet etmeyen insanlara merhamet etmez. Onların da bizler üzerinde hakları var. Bize bir nimet verilmişse onlarla paylaşılacak üzere bizlere emanet edilmiştir" demiştin ya sen fark etmesen de ben o gün kalbimi doğru kişiye emanet

edeceğimi anlamıştım, Elhamdülillah!

Bir gün bizim evin önünden geçerken benim kuşları besleyip onları kapının arasından izlerkenki halime denk gelmiştin de laf atmıştın hani "Kuşların annesi Çimen gözlümm, azıcık yemek ye de kuş gibi minicik kalma!" sonra senin yüzünden kuşlar ürküp kaçmıştı da ben de dediklerine gülerken bir yandan da kuşları kaçırdığın için seni kovalamıştım hatırlıyor musun? Rabbim devamını nasip eylesin öyle çok özledim ki...

Senin kuşların annesi, çimen gözlü Elif'in, geçen günlerde her zaman yaptığı gibi bir kaba su bir kaba da yumuşattığı tandırda yapılmış olan ekmek parçalarından ayrı bir kaba koyarak bahçede her zamanki yerine koymuştu. O sırada mahallenin aynı vakitte ağaçların üzerinde pusuya yatmış bekleyen cengâver aç kuşları hayatlarında ilk defa yemek yiyecekmişçesine, yemezlerse açlıktan ölecekmişçesine benim kapının aralığına geçmemle su ve ekmeğe saldırmışlardı. O sırada ilginç bir şey oldu. Hayatımda bir kez Beyoğlu'nda mücevher satan dükkânda gördüğüm papağana çok benzeyen hatta ondan daha büyük olan bir papağan da bizim bahçeye gelip yemek istedi. Bizim aç cengâver kuşların neredeyse dört beş katı olan bu kocaman hayvan bizimkilerin fırsat vermemesinden dolayı sadece etraflarında dolaştı bir iki hamle yapınca kaplara doğru arada korkanlar ona yol verdi ama cüssesine

bakmadan sataşan da olduğu için papağan geride izlemekle yetindi. Belli ki hayvan çok yorgundu. Yürüyemediği zamanlarda oturuyordu. Gözlerini kısa aralıklarla kapatıyor sonra tekrar açıyordu.

Kimin papağanıydı bu? Kesin bir yerden kaçmış belli, bizim mahallede de bildiğim kadarıyla papağan besleyen yoktu. Acaba sahibi ne kadar üzgündür şu an. Bir yandan bu tarz soruları düşünüyor bir yandan da ne yapacağımı bilemiyordum. Hızlıca karar vermeliydim. Sonuçta ‘Tanrı misafiri’ olarak tarif edebileceğimiz bir canlı misafir olmak için bizi seçmişti. Bize gelmişken bir başına onu sokaklara bırakamazdım. Ben de, bizim kuşlar yerken içerde ayrı bir tabak hazırladım. İçine yine yumuşattığım ekmeklerle bu sefer bahçeden topladığım birkaç meyveyi küçük parçalara bölerek de koymuştum. Dışarı çıktığımda bizim cengâver kuşlar yemeklerini yiyip uçup gitmişlerdi ama papağan onlardan kalan artıkları yemek için kaplara yönelmiş kalanları yemeye çalışıyordu. Onu ürkütmeden kabı önüne bırakmalıydım. Beni görünce birkaç adım geriye doğru hızlıca kaçtı ama kesinlikle uçmuyordu. Ben yeni kabı koyup eskisini alınca bu sefer çok uzaklaşmak istemedim daha yakından izleyecektim olanları. Yoksa bizim kuşlar benim gitmemi fırsat bilip tekrar gelecek, papağan tamamen aç kalacaktı. Mehter takımı gibi gözlerimin içine bakarak iki ileri bir geri giden papağan

sonunda kaplara ulaştı. Önce biraz bakıştık sonra benim oradaki varlığımı yok sayarak olanca gücüyle kaplara saldırdı. Bizim mahalleye uğrayan her kuş cengâver olup çıkıyordu maşallah. Aradan birkaç dakika geçtikten sonra koyduklarımın hepsini bitirmişti. Karnı doyan papağan yanıma yaklaşmaya başladı, kolumu ona doğru uzattım. O an karar vermiştim eğer koluma çıkarsa onu odama götürecektim ve bir süreliğine misafir edecektim. Şu an bu papağana bakacak maddi bir gücümüz yoktu ama misafir etmekte büyük bir problem oluşturmuyacaktı. Belki sahibi de onu arıyordur da kapımızı çalar hiç belli olmaz. Bildiğim tek şey bu hayvanı korumam gerektiği idi. Beklediğim gibi papağan koluma çıktı. Hayvancağız o kadar çok yorulmuştu ki koluma alıp odama çıkartırken hareket dahi etmedi. Küçük bir çocuğun ilk defa gittiği misafirlikte annesinin dizinin dibinden ayrılmayıp bir o kadar da merak ettiği evi gözlemlemesi gibi bu renkli kuş da etrafa şaşkın bakışlar atıyordu. Odamın kapısına gelmiştik yavaş hareketlerle kapımı açtım ve papağanı yatağımın üzerine koydum. Hızlıca pencereme göz attım, açık olmadığından emin olmalıydım. Tam bunları yaparken papağan birden konuşmaya başladı. ‘Ava, Samuel, Benjamin’ bu isimleri bozuk bir makine gibi art arda söylemeye başlamıştı. Ne yapacağımı bilememiştim, kalbim hızla çarpıyor, ellerim terliyordu. O sırada annem Safiye Hanım korku ve telaşla odama

doğru koşuyor, koşarken de “Neler oluyor Elif! Kim bu adam!” diye bağıırıyordu. Papağan da annemden korkmuş olacak ki bu isimleri daha yüksek sesle daha hızlı bir şekilde söylemeye başladı. Şu zamana kadar her şey yolunda giderken bir anda ne oldu da böyle olmuştu? Annem odama varmıştı. Yatağımın üzerindeki papağanı görünce nutku tutulmuş şaşkınlıkla bir ona bir bana bakıyordu. “Nereden çıktı bu hayvan Elif'im?” dedi ve ben de olanları bir bir anlattım ona. Çok kısıtlı bir zamanım olduğunu ve danışacak vaktim olmadığı için ondan habersiz eve aldığımı ama ona haber vermek istediğimi söyledim.

Annem sonra bana dönüp ‘Güzel Elif'im ben evimize tanımadığımız bir erkek girdi zannettim o yüzden böyle bir tepki verdim yavrucuğum. Benim yufka kalplim biz o papağana bakabilecek maddi güce sahip değiliz biliyorsun ki şu an düzgün bir gelirimiz bile yok. Selim'imizin annesi Nilüfer Hanım sağ olsun bu dar günlerimizde bizi yalnız bırakmıyorlar” deyince ben de ‘Biz Allah’a güvenip sığınalım o ne güzel limandır ki kendine gelen kimseyi geri çevirmez. Biz sadece bu zamanların çetin bir sınav bilincinde olup ona göre davranalım’ dedim.

Anacığımın gözleri dolmuştu ‘Ah yüzü, kalbi güzel Elif'im, Allah senden binlerce kez razı olsun. Bize gönderdiği bu misafirin de elbet bir sebebi vardır. Varsın ekmeğimizin bir kısmını da onunla paylaşalım. Sen canını sıkma

cancağzım.’ Annem bunları söyledikten sonra kapının önünde sımsıkı sarıldık. Bir Tanrı misafiri vesilesiyle, aylardır üst üste gelen sıkıntılardan sonra anacığımın kokusunu ciğerlerime kadar çekip her bir parçama nüfuz ettirmemle öyle bir güç topladım ki o an ihtiyacım olan tek şeyin annem olduğunu, yaşıma kaç olursa olsun en zor sıkıntıların çözümünün yine onun kolları olduğunu anladım. Bunlar olurken arka bahçede oynayan ablam Emine ve yeğenim Berat eve gelip odama çıkınca papağanı gördüler. Aynı açıklamayı ablama da yaptım. Berat rengarenk tüyleri olan bu hayvanla ilk defa karşılaşmıştı, tepkisini çok merak ediyordum. Beklediğimden iyi geçen bu ilk tanışmadan sonra hemen oyunlar oynamaya başlamışlardı bile. Benim ise yapacağım ilk iş yakın çevreden başlayarak papağanın sahibini bulmaktı.

Sabah, papağanın dün saydığı isimlerle uyandım, hemen yemeğini önüne koyup önce kendi mahallemizdeki evlerin kapılarını çalacaktım. Kapısını çaldığım evlerden olumsuz yanıtlar almıştım. İçimi ufak bir ümitsizlik kaplamıştı ama yılmadan aramaya devam etmeliydim.

Ertesi gün Karaköy’de zengin kesimin yaşadığı mahallelere uğradım. Tek tek kapıları çalmaya başlamıştım. İhtişamlı evlerin kapılarını evin hizmetçileri açıyor onlara ‘Kaybolan papağınız oldu mu?’ diye sorunca ‘Hayır’ cevabını alıyor, kapılar yüzüme kapanıyordu. Bu şekilde şehirdeki tüm evleri dolaşamazdım. Çok da yorulmuştum,

eve geri dönmem gerekiyordu ama önce papağana yiyeceği bir şeyler almalıydım, misafire iyi davranmak kültürümüzden ne de olsa. Papağanların, kuruyemişlerin ve meyvelerin bir kısmını tükettiğini biliyordum bu yüzden yanıma aldığım parayla ona yiyebileceği tarzda kuruyemiş aldım. Sonra evin yolunu tuttum. Annem Asiye Hanım beni kapıda karşıladı yüzümden de anlamış olacak ki ‘Dert etme Elif’im, vardır her şerde bir hayır’ diyerek beni eve doğru geçirdi. Hızlıca odama çıkarken yeğenim Berat beni görünce ‘Elliiff teyzee papaayaaan papaayaan!’ diye bağırmaya başladı. Bayram şekerimin bu halini görünce dayanamadım onu kucaklayıp birazcık bal tadındaki yanaklarından öpüp beraber odama geçtik.

Odada yaşını da almış olduğunu düşündüğüm bu devasa papağan bizi görünce yine konuşmaya başladı ama bu sefer önceden saydığı Ava, Samuel, Benjamin isimlerine ek olarak birkaç kelime daha söylediğini fark ettim, dinlediğimde bu kelimelerin İtalyanca olduğunu anladım. O an pür dikkat onu dinlemeye koyuldum çünkü eğer dediklerini tam olarak anlarsam belki de sahibini bulmam daha da kolaylaşacak, böylece kapı kapı gezmelerim azalacaktı. Ne kadar dikkatli dinlemeye çalışsam da söylediği İtalyanca kelimeleri anlayamıyordum, çok üzülmüştüm. Ama tekrar ettiği

isimlere bakılırsa sahibi Yahudi bir aile olmalıydı.

Akşama doğru aklıma sen geldin Selim’im. İlk buluşmamızda giydiğin setren ve sen hâlâ aynı tazelikte aklındasınız. Bunları düşünmeye başlamışken birden odamda Katibim Türküsünü söyleyip senin bana nişan hediyesi olarak aldığın Fransız dantel detaylı volan kollu yeşil elbisemi sandıktan çıkartıp ona sarılarak dans etmeye başlamıştım. O sırada papağanın İtalyanca olmayan başka bir kelime söylediğini fark ettim “Kamondo Merdiveni, Kamondo Merdiveni” diyordu. İlk olarak artık kendi kafamdan geçirdiğim yer isimlerinin papağan tarafından söylendiği varsanımına kapıldığımı zannetmişken art arda defalarca Kamondo Merdiveni diye tekrar etmesiyle ertesi gün gideceğim durağı bulmuş oldum.

Sabah uyandığımda Karaköy’ü Galata’ya bağlayan, dönemin zengin ailelerinden Kamondo ailesi tarafından yaptırılan bu merdivenin başında aldım soluğu. Artık kimlerin kapısını çalacağımı daha iyi kestirebiliyordum. Kamondo Merdiveni civarında oturan, İtalyan asıllı Yahudi bir aileydi aradığım. İpuçlarını yaşlı papağandan almıştım. Tabi eğer yanılmıyorsam. Tüm cesaretimi toplayıp tekrar kapıları çalmaya başlamıştım, kendimi biraz dilenci gibi hissediyordum artık. Sırf bu izlenimi kapısını çaldığım evlerde uyandırmamak için en yeni

kiyafetlerimden birini giymiştim. Evin yardımcılarının kapıyı ilk açarlarken yüzlerindeki o garip ifadenin beni görünce değişmesine vesile olmuştu bu durum. Kapısını çaldığım ilk konağın yardımcısına kaybolan bir papağanları olup olmadığını sorduğumda aldığım olumsuz cevaptan sonra, çevre civarda yaşayan İtalyan asıllı Yahudi bir aile olup olmadığını sordum o da bana bu civarda yaşayan tariflerime uyan iki aile olduğundan bahsetti. Onların adresini aldıktan sonra ilk konağın kapısını çalmıştım. Kapıyı güleç suratlı beyaz önlüklü bir hanımefendi açtı ‘Size nasıl yardımcı olabilirim Signora?’ dedi. Ben de papağanla ilgili soruları ona yöneltince yüzünde şaşkınlık duygusuyla karışık bir sevinç ifadesi oluştu. ‘İnanamıyorum, siz Tanrı’nın bize bir lütfusunuz! Lütfen içeriye buyurun hemen hanımefendiyi çağırıyorum’ dedi. Ben de o an o kadar büyük bir sevinç yaşamıştım ki günlerdir aradığım papağanın sahibini sonunda bulduğumu düşünüyordum. Evin hanımefendisi daha önce sadece ünlü mekanlarda kapıdan çıkarken gördüğüm zengin hanımefendiler gibi giyinmiş, gerdanını her biri misket büyüklüğünde olan kocaman incilerin süslediği kolyesiyle altın işlemeleri olan merdivenden inerken aurasıyla bakışlarını kendine çeken orta yaşlarda sarışın mavi gözlü güzel bir kadındı. Bana yaklaşırken o muhteşem gülümsemesiyle beni selamladı.

‘Hoş geldiniz, ne de güzel geldiniz hanımefendiciğim. Ben Clarisse, bu konağın hanımefendisiyim. Beş gündür halimiz perişan. Çok sevgili ablam ve ailesi, ailemizden bir parça olan ve babamızın bize Amerika gezisinden hediye olarak getirdiği, manevi değeri bizler için çok büyük olan Macaw cinsi papağanımızı kaybettik. Şükürler olsun sizin de böyle bir papağan için yola çıkmanızla yollarımız kesişmiş oldu.’

Ben de olayın başlangıcından itibaren olanları ayrıntılarıyla anlattım. Papağanın sürekli olarak Ava, Samuel, Benjamin isimlerini tekrar ettiğini arada da İtalyanca konuştuğunu dile getirince hanımefendi Clarisse ‘Bizim papağanımız özel bir eğitimden geçmiştir ve oldukça yaşlıdır ablamın çocukları olan Samuel, Ava ve Benjamin ile aralarında çok özel bir bağ oluştu. Çocuklar onu geçen salı evin bahçesinde her zamanki gibi oynamaya çıkarttıklarında sokaktan geçen bir köpeğin havlamasından korkan papağanımız hiçbir zaman yapmadığı bir şeyi yaptı ve uçarak oradan uzaklaştı. Zavallı Samuel ve Benjamin onun peşinden gitmeye çalışsalar da maalesef onu kaçırmışlar ve kardeşime ağlayarak haber vermişler. Bunun sonucunda günlerdir kaybolan papağanı arıyorlar. İlk iki gün ben de yardımcı olmaya çalıştım ancak ablam bundan sonra kendilerinin bu işi yapmalarını gerektiğini beni de yormak istemediklerini dile getirip eve

dönmemi söyledi. İnanın gün geçtikçe ümidimiz de azalıyordu. Onun hayatta olması bizim için çok değerliydi çünkü o bize babamızın vefatından kalan en güzel manevi hediyelerden biriydi. Sizin de vaktinizi almak istemeyiz, izin verin sizi evinize kadar ben ve yardımcılarım bırakalım siz hazırlığınızı yapın akşama doğru siz ve çok değerli ailenizle yemek yemek isteriz bu vesile ile de emanetimizi sizlerden alırız, ne dersiniz?’ dedi. Ben de elbette diyerek onayladım ve Hanımefendi Clarisse ile evime doğru yola çıktık. Yolda hanımefendinin bana yönelttiği sorular sonucunda senden bahsettim Selim’im, döndüğünde seninle tanışmak istediğini söyledi hanımefendi, bence tanıyınca sen de çok seveceksin. Beni evime bırakırken ‘Akşam 8’de hazır olunuz yardımcılarım sizleri alacak Signora Elif’ deyip el sallayarak uzaklaştı.

Hemen eve girdim. Olanları anneme ve ablama anlatınca şaşkınlıkla beni dinlediler. Sonra hepimizi akşama giyeceğimiz kıyafetin telaşı sardı. Sonuçta ilk defa bu kadar varlıklı bir aileye misafir olacaktık. Onlara karşı mahcup düşmemek adına elimizde olan kıyafetlerin en iyilerinden giymeliydik. Ben o akşam için senin bana aldığın kıyafeti giyip üzerime gece mavisi şalımlı örttüm, annem ve ablam da uzun süredir onları, üzerlerinde görmediğim hatta varlıklarını bile unuttuğum kıyafetlerini giymiş akşam namazını kılıp salonda saatin sekiz olmasını beklerken bulmuştum. Evimizin paşası

bizim enerji kaynağımız olan Berat, ablamın önceden diktiği kahverengi pantolonu, beyaz gömleği ve yana doğru taranmış kumral saçlarıyla adeta büyümüş de küçülmüş bir İstanbul beyefendisi gibi salonun kapısında dikiliyordu. Dayanamayıp ‘Neredeymiş benim küçük paşam haa!’ deyip giydiğimiz kıyafetlerimize aldırmandan evin içinde koşuşturmaya başladık ta ki annem Safiye Hanım’ın ‘Yavrummm neler yapıyorsunuz bir yerlerinizi inciteceksiniz, birazdan bizi almaya gelecekler vakti mi şimdi?’ demesiyle büyük bir suç işlemişçesine aniden durup dudaklarımızı büzüp anneme sarıldık o sırada ablamın da sarılmasıyla ev kahkahalarımızla inlemeye başlamıştı. Birkaç dakika sonra kapımız çalındı. Elinde kocaman bir kafes olan beyaz eldivenler giymiş beyefendi kapıyı açtığımda karşımda duruyordu. ‘Signora Elif sizi ve ailenizi almaya geldik efendim, izniniz olursa papağanı bu kafese alalım ve konağa geçelim’ dedi. Ben de tabi ki buyurun lütfen deyip önde ben, arkada elinde kafesi tutan beyefendiyle beraber odama doğru çıktık. Yavaşça kapıyı açtık. Papağan her zaman olduğu gibi yine gökyüzünü izliyordu, odamdaki son dakikalarını geçiriyordu. Beyefendinin elindeki kafesten veda vaktinin geldiğini anlamış olacak ki birkaç günlüğüne misafiri olduğu odamdan ayrılmadan önce hep yaptığı gibi koluma geldi ve gözlerini kapattı ben de başını okşayıp alnına küçük bir öpücük

kondurdum. Daha sonra kafesine yerleştirdik. Sonra hep beraber konağa doğru yola çıktık. Gittiğimiz konak benim sabah uğradığımın biraz ilerisinde daha büyük ve gösterişli olan başka bir konaktı. Çeşit çeşit ağaçlara sahip bahçesi ve çimenlerin üzerine desen gibi çizilmiş dikili olan rengarenk gül ve lalelerle etrafına konulan aydınlatma sayesinde gece bile muhteşem gözüken bu bahçeden geçerken insanın kendini masallar diyarındaymış gibi hissetmemesi imkansızdı. Yol boyunca susturamadığımız Berat evin bahçesine girdikten sonra resmen küçük dilini yutmuş, etrafa bakmaktan yürürken ayaklarımıza çarpıyor ve sendeliyordu.

Kapıda bizi isimlerini sürekli duyduğumuz Ava, Samuel, Benjamin kardeşlerle Hanımefendi Clarisse, ablası ve ablasının eşi bekliyordu. Çocuklar bizi görünce koşarak sarılmaya geldiler evin en küçüğü olan Ava ağlamaya başladı. ‘Size çok teşekkür ederiz Signora Elif, Matilda bizim ailemizin en değerli parçalarından biriydi, günlerdir onun kaybından dolayı yaşadığımız acıyı size anlatamam iyi ki varsınız!’ diyerek sınıksız sarıldı bana. Aynı sıcaklık ve sarılma karşılıklı aile bireylerinin arasında tek tek gerçekleşti. Sanki birbirimizi ilk defa görmüyormuşçasına yıllardır tanıyormuşçasına öyle içten sarılmalardı her biri. Gösterişli misafir odalarına doğru ilerlerken duvarlarda

kocaman tablolar, tablolarda at resimleri ve aile üyelerinin resimleri ile beraber aile büyükleri olduğunu düşündüğüm beyefendilerin resimleri bulunuyordu. Misafir odasının girişinde yerde dana derisinden halı ve asıl mekânda ipekten yapılmış el işçiliği muhteşem beyaz sarı renklerin hakim olduğu ayrı bir halı yer alıyordu. Koltuklar ve üzerindeki altın varaklı işlemeler salona ayrı bir hava katıyor altın sarısı rengindeki işlemeli aynalar ve tavanında özenle çizilmiş olan desenler İstanbul Boğazındaki saraylardan birinde oturuyormuş hissine kaptırıyordu bizleri. Ceviz ağacından yapılmış, beyaza boyanıp cilalanmış yemek masası ise tartışmasız salonun en ihtişamlı parçalarından biriydi.

Ne kadar büyüüne kapılmış olsak da bunu karşı tarafa pek hissettirmedik ama Beratımız bu konuda bizim kadar başarılı olamamıştı doğrusu. Bahçeye girdiğinden beri tek kelime etmiyor sadece etrafı izliyordu, evin içine girdikten sonraysa ferishtahı gelse kapatması imkânsız olacak şekilde ağzını yemek yedirirken açtığı gibi açmıştı. Onun bu halini gören ben annem ve ablam birbirimize bakıp gülmek için dudaklarımızı ısıırıyorduk. Misafir odasında bize gösterilen yerlere oturup Hanımefendi Clarisse ve ailesiyle derin bir sohbete girdik. Sohbet sonunda masamızın hazır olduğunu söyleyen yardımcı

hanımın çağrısıyla sofralarımıza geçtik. Müslüman gelenek ve göreneklerine uygun olarak hazırlanıp hassasiyetlerimiz doğrultusunda yemek seçimi yapıldığı başta dile getirilmiş ve art arda gelen çeşit çeşit yemeklerle aylar sonra ilk defa midemiz aynı anda bu kadar farklı çeşit yemekle karşılaşmıştı. Heyecanla yemeklerimizi yemiştik. Gecenin ilerleyen dakikalarında Hanımefendi Clarisse bize kavuşturdukları papağanın onlar için sahip olduğu manevi değerden bir kez daha bahsedip yanlış anlamamızı rica edip buna teşekkür manasında bir karşılık vermek istediklerini dile getirdiler. Bu bağlamda bize bir miktar para verip Beratımızın okul masraflarını ödemek istediklerini dile getirdiler. O sırada anneme ve ablama attığım bakışta ablamın çenesinin titrediğini annemin ise gözlerinin dolduğunu fark ettim. Babasızlığın ne olduğunu küçük yaşlarda deneyimlemeye başlamıştım. Maalesef aynı kaderi Beratımız da yaşayacaktı. Eniştem Ali Bey ilk seferberlik çağrısıyla cepheye gitmiş bir ay sonra ise şehitlik haberini bize vermişlerdi. O günü hayatımın en kötü günü olarak tarif edebilirim. Ablamın haberi alış anı hâlâ gözlerimin önünden gitmiyor. Hakkını ödeyemeyeceğim canım annem, ablam ve benim yüzümü kimseye eğdirmemek için gecesini gündüzüne katarak çalışmış kâh temizliğe gitmiş kâh evde yaptığı el işlerini pazarlarda satarak her gece

yatağa tok girmemize vesile olmuştu. Babamızdan bize kalan tek mal varlığı ise şu an yaşadığımız evdi. Bu tekliften sonra salon birkaç dakikalığına buz gibi kesilmişti. Ne yapacağımı bilemiyordum evet bu paraya gerçekten çok ihtiyacımız vardı ama Elhamdülillah almasak da bir şekilde geçiniyorduk. Sonra anneme döndüm annem buğulu yeşil gözleriyle göz kapaklarını bana bakarak onaylarcasına uzunca bir süre kapattı. Ablama döndüm o ise sadece gülümsedi ama o gülümsemesinin ardından bir roman bile yazılırdı. Dillere destan bir aşk hikâyesinin erken bitmesiydi onunki. O yüzden Berat, eniştemin ona yegâne emanetiydi. Onu gözü gibi kolluyor, hem ana hem baba olmaya çalışıyordu evladına. Ben de annem ve ablamdan aldığım onay sonucunda Signora Clarisse'e dönüp bizim için uygundur deyip gülümsedim. Signora Clarisse, ablası ve eniştesinin suratında kocaman bir gülümseme oluştu, kalkıp bize sarıldılar. Evden çıkmadan önce Signora yanıma gelip bundan sonra her zaman bizimle irtibatta kalmak istediğini, her ay düzenli olarak kendisine uğramamı isteyip içi para dolu zarfı bana uzatırken, alırken çekineceğimi bildiği için koluma taktığım kendi ördüğüm çantamın içine ilişti ve gülümseyip ellerimi okşadı. Bizi akşam evimizden alan yardımcıları yine aynı şekilde evimize bizi geri bıraktılar. Yolda giderken tam da dara düştüğümüz bu vakitte, Allah'ın bir

papağan aracılığıyla bize yardım göndermiş olduğunu düşündükçe gözlerim dolmaya başlamış ağlamak için odama çıkmayı beklemiştim. Eve vardığımızda kimse konuşmuyordu. Berat yolda gelirken ablam Emine'nin kucagında uyuyakalmıştı. Ablam onu odasına çıkardıktan sonra yanımıza indi. Daha sonra ben çantamdan çıkarttığım zarfı açtım ve zarfın içindeki miktarı gördükten sonra gözlerime yaşlar hücum etmeye başladı. Bu zarfta tam tamına bize dört yıl yetecek para duruyordu. Annem ve ablamla bu sefer göz göze geldiğimizde gitmeden önce kahkaha atarak sarıldığımız yerde bu sefer sevinçten birbirimize sarılarak ağlıyorduk.

Ah Selim'im ah...

Evet Elhamdülillah, Nilüfer annemin her hafta gönderdiği mevcut para ve yapıp sattığımız el işleriyle bir şekilde geçiniyorduk ama inan ki kul sıkışmayınca hızır yetişmezmiş!

Bu para bize bir nebze de olsa nefes oldu çok şükür. Bunun dışında başta ben olmak üzere seni burada bekleyen yolunu gözleyen o kadar çok sevenin var ki. Her gece yatmadan önce semaya kaldırıp ellerimi dualar ediyorum vatanımız, askerlerimiz, senin için! Rabbim tez zamanda güzel haberler almayı nasip etsin cümle İslam alemine inşallah!

Seni çok seven çok özleyen Elif'in..."

Elif'im, başından ne olaylar geçmiş benim minik narin kuşum. Biz burada insanlara nefes olmaya çalışırken sen orada nefessiz kalmışsın. Kalbinin güzelliği o papağının sizi bulmasına vesile olmuş. Bir şekilde olmayanı "Ol!" diyerek nasip eden Allah'ın ihsanıyla gelmiş o para size. Kafamdan bu düşünceler hızlı bir şekilde geçerken anacığının ve Elifimin fotoğraflarını iç cebimden çıkartıp tekrar öpüp yerlerine yerleştirdim. O sırada bir erin "Hekim Bey, durumu ağır olan yaralıları geliyor" demesiyle önlüğümü giyip savaşa kaldığımız yerden devam edecektik.

Abdülhamid Selim ile Elif (2. Bölüm)

6.06.2020 / Ankara

YA BİTERSE...

SÜLEYMAN ÇINAR

56

Fotoğraf: Su Savaşları Belgeseli

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Sabahın en tatlı anlarını yaşıyordu. Çevresi toprakla örülü boşluktan sızan taze ışık, tenini hafifçe okşuyordu. Güneş, pencere kenarındaki yatağından odasının ortasına doğru yayılmış, sıska bedenini kavurmaya başlamıştı. Annesinin saçlarını tatlı tatlı sıvazladığı, olur da kalkmazsa yatakta kıvrandırırıcısına gıdıkladığı anlar geldi hatırına. Sabah mahmurluğunda kendini biraz okşatmak için kur yaparcasına bir iki kez sağa sola döndü.

Odasına gelen giden yoktu. Yine erkenden tarlaya çalışmaya gitmişti anlaşılan. Ama bir dakika bir dakika... Bugün tarlaya gitmeyecekti ki. Dün kendini yorgun argın eve attığında elindeki paraları göstermişti büyük bir heyecanla. “Bitti oğlum” demişti, “Yevmiyemizi aldık sonunda! Sana güzel bir bisiklet almanın vakti geldi...”

Eee, peki nereye gitmişti o zaman? Hem de o kadar iş birikmişken. Komşuların işlerine yardım edecekken. Aklından bu düşünceler geçerken, “Tabii, ya!” diyerek doğruldu yatağından, “Nasıl unuturum ben bunu. Alacağın olsun anne, insan evladını kaldırmaz mı bu büyük günde?” Oda kapısından hole atıldı. Deli doluydu. Kalbi, üzerine basılsa patlayacak kadar heyecanla dolu serseri bir mayın gibi bir o yana bir bu yana çekiyordu onu. Kanadı olsa çoktan uçmuştu damın üzerinden.

Bu topraklara düşen insanın kaderi,

gün doğarken çetin, ıssız diyarlarda açan, gün batarken içten içe solan, başını eğen bir zambaktan farksızdı. Umutlar, dokunulup geriye bırakılan, dağılıp kaybolan doksan dokuzluk tesbih taneleri gibi her gün yaprakların kızıla çaldığı vakitlerde biraz daha soluyordu. Arada sırada uzak diyarlardan köylerine ulaşan umut kırıntılarını toplayarak, saklayarak, bağırılmasına basarak, gönüllerine saçarak hayatta kalabiliyorlardı.

Sıradan bir gün olsa kalkmazdı ama yıllardır bekledikleri hayal vardı işin ucunda. Köylerini üç cepheden kuşatan dağları boa yılanı gibi saran yollar, gönüllerin hasret kaldığı müjdeyi taşıyacaktı bugün. Merakın karadelğine düşen her çocuk gibi bu hayal için heyecanla arkasında koşturmuştu yıllarca. Birbirine dolanan minik ayaklarının yanında sürüdüğü bacaklarına denk çapasıyla, bir elinde kazma diğerinde kürekle yürüyen iri cüsseli adamın arkasında kuyruk gibi salınmıştı. Bazen kuzeydeki dağlara gitmişlerdi bazen de güneydeki ormana. Dağlar ferahtı, açıktı, esiyordu; fakat orman... Pazıları kendi kafasına denk adamların bile tazı gibi koşarak, tavşan gibi sekerek geçtikleri bir yerdi.

“Baba” derdi bazen, “Daha güzel yerler varken niye geliyoruz ki buralara? Arkadaşlarımın babaları oyun oynuyor. N’olur biz de seninle oynasak?” Dev cüssesini küçük kalıbının önünde eriterek, “Oğlum” derdi, “Biz de oyun oynuyoruz seninle. Kim daha çok

toprak kazacak diye yarışmıyor muyuz? Hem bak, bu oyunu kazanırsak hayatımız kurtulacak...”

Günler ayların, aylar yılların içinde erirken hasretliklerini dindirecek derman için gitmedikleri yer kalmamıştı. Çevre köyler için yanan umut ışığı, onlar için yanmamıştı bir türlü. Kabuk bağlayan nasırlı ayaklarıyla çevre köylerin yollarını aşındıran kadınlar, eşlerine yardım ederken sırtları kamburlaşan erkekler... Senelerin gergef gibi alınlarına işlediği kırışıklıklar, tükenmek bilmeyen gayretlerinin bir sembolüydü sanki. Dikenli sarp kayalıkları, ormanları; çakıllı, tozlu, kumlu yolları onların yollarını gözleyen, gözetleyen; gelmelerini bekleyen minik gözler için aşıyorlardı. Bunca çilenin ortasında onları yaşama bağlayan minik bedenler için savaşıyorlardı.

Yılların umutsuzluğunu paslı bir tamirci tulumu gibi üzerinde taşıyan yaşlılar, uyanamadıkları kâbusun gönüllü seyircisi olan gençler, kalan günlerini öğrenilmiş, öğretilmiş çaresizliğe teslim eden köy ahâlisi... Hepsi pes etmişti ama babası bir çare bulacağından emindi. Çalıştığı altın madeninden arta kalan vakitlerde küçük tayfasıyla birlikte yola düşerdi. “Vazgeç bu sevdadan” derdi onu görenler, “Olmayacak bu iş, anlasana artık. Kaderimiz bu bizim.” Gene de yılmazdı, yılmadı. Kaderi “artık tamam” demeseydi daha da yılmayacaktı belki de.

Bir zaman sonra daha da hırslandı. Ormanın kuytu köşelerine süzülme vaktinin geldiğini düşündü. Niyetlendi, yola çıktı. Gidiş o gidiş... Günlerce haber alamadılar. Tüm ahâli aramaya çıktı. Annesinin gölgesine sığınarak ormanın dehlizlerine doğru ilerlerken bir karaltı gördü. Devrilen bir ağacın üzerinde yüzükoyun yatan bir adamın cesediydi bu. Elleri, yüzü, gözü, ayakları kanlar içindeydi. Sağ elini dayadığı kazmanın sapı, akan kanlardan kırmızıya boyanmış gibi görünüyordu. Bakamadı, bakmak istemedi, görmemesi için gözlerini kapatan ellerle doluydu çevresi. Hatırladığı son şey, annesinin sinesine bıraktığı hıçkırıklarla dolu bedeniydi.

Köyün ortasındaki asırlık baobap ağacına bakarken o günler düştü hatırına. “Keşke” dedi, “Keşke o da görebilseydi. Ne de çok sevinirdi kim bilir...” Minik gözlerinde fırtınalar koptu birden. “Tabii ya” dedi, “O yoksa da ben varım ya...”

Güneşin sızdığı boşluktan uzanarak bahçenin ortasına çizdiği güneş saatine baktı. Vaktin geldiğini gösteriyordu çemberdeki karaltı. Gelmeleri an meselesiydi. Yıllardır giydiği pantolonla gömleği geçirdi üzerine. Doğruca köy meydanına vardı. Dört bir yanı kuşatan şenliğin ortasında buldu kendini. Köy reisinin düğünü olsa anca bu kadar olurdu. Davullar çalınıyor, kazanlar kaynıyor, herkes sağa sola koşturuyordu. Bembeyaz bir minibüs ve

arkasında büyük bir kamyonetle beklenen misafirler de köye ayak basmışlardı işte.

Ama bir dakika, bir dakika! Bu insanlar... Bu insanlar beyazdı! Hatta bembeyazlardı! Ama bu nasıl olabilirdi ki? İnsanlar da renk renk miydi? Başka hangi renkler vardı acaba? Kafası karışmıştı. Ne kadar da güzel konuşuyorlardı dillerini. Bir zaman babasının madenden evlerine getirdiği altın gibi parıldayan çehreleri vardı, hep gülüyorlardı.

Yanlarında getirdikleri homurtulu, devasa, gözbebeklerine bile takla attıran makineyi meydanın ortasına kurdular. Saatlerce çalıştılar, ter döktüler, yoruldular. Taşın toprağın, tozun, kirin içinde debelendiler. Babasının ölünceye dek açtığı çukurlar birbirine eklense bile ondan daha büyük, daha geniş hatta belki de onları içine alacak bir çukur açılmıştı meydanın ortasına.

Bir yandan zıplayıyor, diğer yandan yumruk yaptığı iki eliyle havayı dövüyordu. Sevincin sarhoşluğunda kaybetmişti minik aklını. İşte, işte... Nihayet oluyordu,. Olmak ne kelime, olmuştu bile! Hayali gözleri tütsüleyen sevgili gibi doğup gelivermişti köy meydanına. Suyu hasret nice insanın gönlünden bir çağlayan gibi akıvermişti damlalar. Yüzlerine sürerek yerlere kapanırcasına şükreden yaşlılar, yağmur gibi yağın coşkulu suda davulla dans eden gençler, bakraçlarını doldurmak için birbirleriyle yarışan kadınlar, çamurun içinde kahkahalarla

yüzen çocuklar... Yıllardır sinelerini dağlayan hasreti söndüren bereketi kucaklıyorlardı.

Puslu yüzünü saran kara bulutlar, bir sağanak bıraktı masum yüzüne. Ayaklarını sürüye sürüye gittiği zamanlar konmuştu gönlüne. Köyün ortasında yaşanan bu bayrama katılamıyordu, katılmak istemiyordu, gelmiyordu içinden. Bayram şekerini kapmaya çalışan çocukları seyreden yetim bir yüreğin acısını yaşıyordu sanki.

Kaşla göz arasında olanca kuvvetiyle yerinden fırladı. Meydanda serili duran makinenin yüksek bir noktasına tırmandı. Şaşkın gözlerle onu seyreden köy halkına döndü. Hırıltılı sesiyle “Durun!” diye bağırdı güç bela, “Durun! Hemen toplamamız lazım suyu... Ya biterse ne yaparız...”

Gölgelekte dinlenen beyaz adamlara baktı. Sevinç gözyaşlarının ıslattığı gözleriyle onu seyreliyorlardı.

Elindeki minik bakracı tümseğin üzerine boşalttı nazikçe. Taze bir gül fidanını suluyormuşçasına heyecanlı, minik bir kelebeği korkutacakmış gibi ürkekti. “Babacığım” dedi, sevinç gözyaşlarına karışan titrek sesiyle. “Hayalin gerçek oldu...”

KARŞILAŞMA

AHMET YETİK

60

Fotoğraf: Kira Hoffmann

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Hiç istemediğim bir anda karşıma çıkıverdi. Kaçmak istedim ama artık çaresi yoktu. Gözleriyle önce beni baştan aşağı süzdü. Bakışlarıyla bana acıdığını söylüyor gibiydi. Hin bakışları parmaklarıma odaklanmıştı şimdi. Ne aradığını anlayınca ellerimi yumruk yapıp arkama atıyorum. Allah'ım, vaktiyle şiirler yazdığım, methiyeler düzdüğüm, içinde kaybolduğum, hayallere daldığım gözler bunlar mı? Şimdi baktığım zaman sanki bir yılanla göz göze gelmişim gibi hissediyorum. Yüreğimin bunca atışı aşktan değil, korkudan.

“Ee, neler yapıyorsun?”

“İyi ne olsun, arkadaşlarla maça geldik. Öyle”

“Anladım.”

“Evlenmişsin sanırım, öyle duymuştum. Hayırlı olsun, Allah mesut etsin.”

“Teşekkür ederim. Evet evlendim ama eşim komando. Sınır dışı görevde. Ondan ben de annemlerin yanında kalıyorum.”

“Hadi ya. Allah yardımcısı olsun. Biraz hasretlik çekersiniz ama sizin için iyi olur. Güzel para veriyorlarmış yurtdışı görevinde. Döndüğünde istediğiniz ne varsa alırsınız.”

“Ne alakası var şimdi parayla bu işin Hamit?”

“Şey. Yani hani eskiden kendi evin olsun isterdin ya. Şimdi rahat rahat alabilirsiniz diye düşünmüştüm. O açıdan şey etmiştim.”

Cümlelerin sonuna doğru kelimeleri yutuyorum. İstmeden değil, bile isteye

kuruyorum bu cümleyi. Bize gelince efendim neymiş asker eşi olmak istemiyormuşmuş hanımefendi. Sırf onun yüzünden çocukluk hayalimden vazgeçtim ulan ben! Sonra; kendi evimiz olmadan annemler evlenmemize izin vermez demişti bir keresinde. Hem de ona ailemin varlıklı olmadığını, istediği her şeyi ona sunamayacağımı söylememe ve onun da bunu kabul etmiş olmasına rağmen. Şimdi evlenmiş ama kendilerine ait evi geçtim kendi çatısı bile yokmuş. O kurallar zaten sadece Hamit için geçerli olur!

Sinirlendiğini belli eden solumasını duyuyorum. Gözlerini kaçırıyor. Muzip bir his içimi gıcıkıyor. Onu zor durumda bırakmış olmam gizliden gizliye hoşuma gitti sanırım. “Neyse” der gibi birden duruşunu değiştirip yeni sorularla beni köşeye sıkıştırmak için atak yapıyor.

“Ee senin hayatında birisi var mı?”

“Sana ne ulan bundan!” demek istiyorum ama bir anda ağzımdan “Sözlendim ben de.” Çıkıveriyor. Lan neden öyle söyledin!

“Hayırlı olsun. Ama yüzük göremedim parmağında?”

“Halı sahaya gelirken çıkarıyorum. Hani düşmesin diye.”

“Anladım. Atamalar ne durumda?”

“Haber bekliyoruz işte. Benim sıralamam fena değil. Bu sene olacak gibi.”

“Sendeki şu ümitten istiyorum ben de ya! Gerçekten ümidini hiç kaybetmiyorsun.”

“Ümidi de olmasa insan ne için yaşar ki zaten.’ Diye okumuştum bir kitapta. Neydi adı onun? Neyse hatırlayamadım. Zaten vasat bir kitaptı, aklımda sadece bu cümlesi kalmış.”

“Bıraksan saatlerce kitaplardan konuşacaksın.”

Cümlesini bitirirken yüzünde flört eden birisinin gülümsemesi beliriyor. Gözleri hafiften yere bir bakış çalıp yine bana dönüyor. Buradan acilen kurtulmam gerek.

“Evet belki de öyle. Ama şu an olmaz. Halı sahaya geç kalırım çünkü”
İkimiz de gülümsüyoruz buna.

“Aa evet. Ben seni çok tuttum değil mi? Görüşürüz öyleyse. Kendine iyi bak.”

Bu cümlesine baş hareketimle karşılık veriyorum. Ağzımdan belli belirsiz “Sen de kendine iyi bak.” Cümlesi çıkıyor. Niye görüşeceğiz lan, görüşmeyelim diyorum kendi kendime.

“Oğlum sen niye sinir yaptın bu kadar? Ne gerek var böyle hareketlere, eğleniyoruz şurada.”

“Ya oğlum ben adamın hareketine kızmadım ki!”

“Ee niye o zaman bu sinir?”

“Ya oğlum Fırat, sana kaç kere dedim bu halı sahaya gelmeyelim diye”

“Niye lan ne oldu?”

“Ya bu eksyengenin evi buralarda ya işte”

“Ya oğlum koskoca şehir, hem bu mahallede bile kaç bin kişi var, kasma artık oğlum”

“Sen öyle san beyefendi, gelirken yolu

kesilen benim.”

“Ne! Nasıl lan?”

“Ya salak salak sorular sorup benim kızdırma oğlum zaten sinir etti beni”

“Niye ne dedi?”

“İşte evlenmişmiş de eşi komandoymuş da.”

“Sen dertlendin mi lan yoksa?”

“Yok oğlum bana ne ya.”

“Ee ne bu hâlin oğlum o zaman?”

“Ne biliyim işte ya. Yok hayatında biri var mı, atama yok mu, sen de umutsuz vakasın falan sinirim zıpladı.”

“Oğlum boş ver sen onu ya, salağın tekiydi işte”

“Sus Fırat sus. Konuyu kapatalım abi.”

“Tamam tamam.”

“Ulan bu dedi ben asker eşi olmak istemiyorum, ben sırf o istemiyor diye kazandığım halde Kara Harp Okuluna gitmedim be. Çocukluk hayalimdi oğlum subay olmak benim. Sırf onun yüzünden gitmedim lan. Şimdi kalkmış gerine gerine komanda diyor.”

“Ya oğlum siktir et sen şunu ya.”

“Lan o değilde saçmaladım ben de sinirden. Kalktım nişanlandım falan dedim buna. Ne alakaysa.”

“Harbi lan, ne alakası var nişan falan. Bak şimdi güldürdün beni.”

“Hadi hadi kalkalım abi, böyle terli terli oturduk kaldık. Maç keyfinin de içine sıçtı zaten. Gidelim bari evde pes falan atarız.”

“Dur bakim, aa yüzüğün çok güzelmiş.”

“Lan oğlum sen de başlama şimdi vuracağım ağzının ortasına bi’ tane. Hadi hadi.”

(Çivril, Kasım 2021)

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

GİTMELİYDİN

AFİDENUR ÇALIŞ

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

21

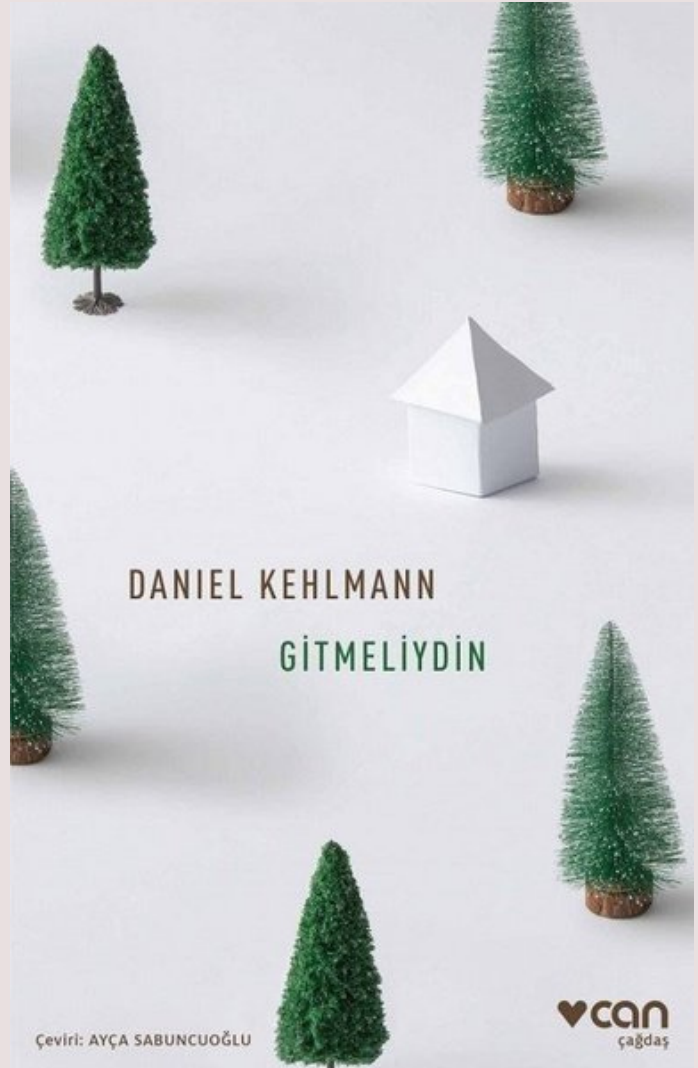
“Kuşlar... Kuşların adlarını bilemeyişiime her zaman üzölmüşümdür. Kendilerini nasıl da rüzgâra taşıtıyorlar, öyle zahmetsizce yapıyorlar ki bunu, sanki normal olan uçmak, sanki yerde kalmak zor iş.”

Aslında aralık ayının son günlerinde okumayı hayal ettiğim bir kitaptı, “Gitmeliydin.” Niye diye sorarsanız kitaptaki olaylar aralık ayında geçtiğinden. Özel bir sebebi yoktu. Lakin kitapların da bir zamanı olduğunu düşünürsek nasip ocak ayında okumakmış. 2019 yılında ilk basımı yapılmış ve Ayça Sabuncuoğlu tarafından dilimize çevrilmiş. Bu aralar elim kısa kitaplara giderken Daniel Kehlman ile vakit daha da uzamadan tanışmak istedim.

Dört günü konu edinen bir kitap okuyoruz aslında. Noel zamanında evli bir çift, çocuklarıyla biraz yalnız kalabilecekleri şehirden uzak, buz mavisi tepelerin yükseldiği ücra bir yerde bir ev kiralarlar. Kadın oyuncu, adam ise bir senaristtir. Aralarındaki problemleri düzeltmek ve biraz olsun aile ilişkilerini tazelemek isterler. Adamın amacı, senaryosunu bitirmekken kadın, eşi ve çocuğuyla biraz olsun vakit geçirmenin hayalini kurar.

Geldiklerinde evi beğenirler, bir gece kalırlar ama hiçbir şey istedikleri gibi gitmez. Yoğun kar yağışıyla karşı karşıya kalırlar ve dinlenmek için geldikleri herkesten uzak bu evde adam bir türlü odaklanamaz. Adamın kendi

içinde yazdığı senaryoyu bitirme isteği, eşinin ona inanmayışı, evde olağanüstü varlıkların var olduğuna inanması odaklanmasını zorlaştırır.

Aslında yazar, insanın zihninde yarattığı dünyayla, tekinsiz varlıkların var olduğuna inandırmasıyla kendi kendini korkmaya sevk edebildiğini gösteriyor. Diğer yandan karakterin şizofrenik bir yaklaşımla kendi içinde kaybolması oldukça geriyor. Hani insan bazen evde tek başına kalınca bir ses duyar ve ansızın korkmaya başlar ya, tam olarak bunun gibi bir gerginlik.

Sancılı bir yalnızlık, insanın en sevdiği insan tarafından yok sayılması, gittikleri yerde tek bir evin olmayışı, en

yakın köye arabasız gidilmeyişi... Kısacası derin psikolojik bir hikâye. Soğuk, ürpertici ve soluksuz bitirdiğim bir eserdi. Gergin ve psikolojik kitapları sevenler eminim ki, bu kitabı da çok sevecektir. Henüz tanışmadıysanız, biraz gerilim arıyorsanız tam da size göre bir kitap. Ayrıca kitabın filme çevrilmesi de eseri merak etmeme vesile oldu ve heyecanı yükseltti diyebilirim. Eserin uyarlaması 2020 yılında “You Should Have Left” adıyla vizyona girmiş. Kitaptan çok farklı olmamasıyla birlikte filmin kitaptan edindiğim hissiyata tercüman olduğunu söylemeliyim. Hatta depresif bozukluk içinde bulunan kahramanımız çok güzel yansıtılmıştı filmde. Kitabı okuyup filmi de izlerseniz tadından yenmez. Kesinlikle tavsiye listemin başlarında olacak kitaplardan bir tanesi. Kitaptan bir alıntıyla sonlandırayım sözlerimi:

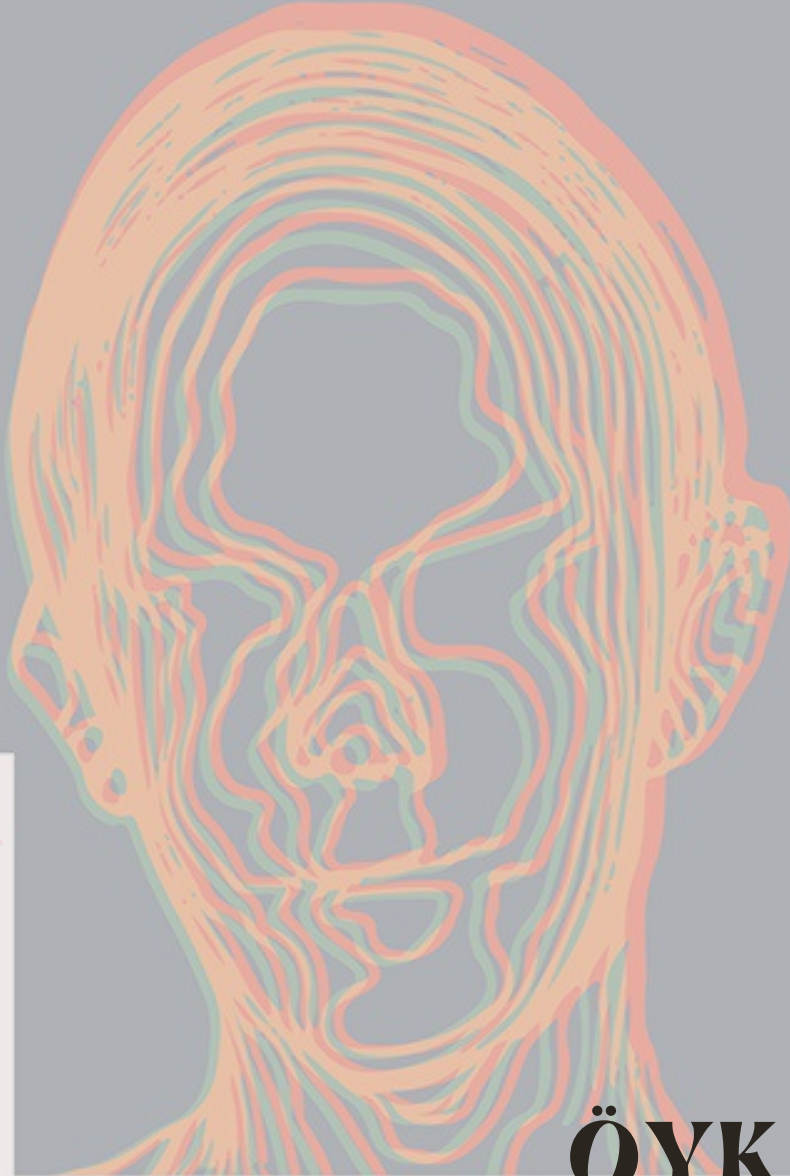
“İnsan kırkını geçti mi, roller seyrekleşir. Bazı aktrisler devam edebilirler. Ama çoğu edemez.”

ÜÇ BAKIŞTA BİR KİTAP

Remzi Şimşek

Borges mi Ben mi?

ÖYKÜ

KİTAP

66

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Yakuphan Güleç: Selamünaleyküm kardeşlerim, Madem ki bu sayıdaki "Üç Bakışta Bir Kitap" konuğumuz Remzi Şimşek'in "Borges mi Ben mi?" kitabı o zaman üzerine konuşalım.

Kitap ilk olarak Okur Kitaplığı'ndan çıkmış, son baskısı ise Ketebe Yayınları'ndan. Ben eski kapağını daha çok beğendiğimden eski kapağı grup profili yapmayı tercih ettim. Kitabın muhtevasına baktığımızda ise baştaki öyküler ile sondaki öyküler arasında derin bir bağlantı olduğunu fark ediyoruz. Sanki öyküler birbirini tamamlıyor veyahut birbirinin devamı gibi.

Kitaptan bahsi açtık. Biraz da yazarına değinelim. Remzi Şimşek, Üsküdar doğumlu. Öykü ve sinemayla ilgilenen bir abimiz. Yazarlığının yanında Post Öykü'de editörlük yapıyor. Eserleri İkinci Yağmuru, Tasfiye, Hayal Perdesi (özellikle sinema üzerine) gibi dergilerde yayımlanmış.

Remzi abimiz öykü yazmasının altında yatan sebebi çocukluğuyla bağdaştırarak şöyle demiştir: "Küçük bir çocukken sürekli oyunlar kurardım, şimdiyse öyküler yazıyorum." Bu açıdan George Orwell'ın yazma sebebi ile aynı düzlemde ilerlediğini görüyorum.

Remzi Şimşek'in Borges mi Ben mi? (2014) ve Sacit Kalamalar: Alelade Bir Adamın Hikâyesi (2018) adlı iki öykü kitabı ile Bir İmkânsız Ölüm Denemesi (2016) adlı romanı bulunmaktadır. Yazarımızın post-modern bir öykücü

olduğunu söyleyebiliriz.

Siz okurken neler düşündünüz kardeşlerim?

Ben kıvılcımı yaktım, siz de ateşi harlayın öykümenler...

Ahmet Yetik: Aleykümselam abi.

Evet, öykülerin birbiri ile bağlantılı olduğu aşikâr. Ama senin dediğin baştaki ve sondaki öykülerin bağımlı ben en azından fark edemedim.

Yazar post-modern öyküye hâkim. Ama benim asıl hoşuma giden geleneksel hikâye anlatımı ile modern anlatımı harmanlaması oldu. Özellikler Denberîler öyküsü buna vereceğim net örnek olabilir.

Yazarımızın öykü yazma sebebi olarak belirttiği sebebi şahsen ben de motivasyonum olarak görüyorum. Oyuncu olmakla birlikte öykücülerin güçlü bir hayal gücüne sahip veya müthiş hayalperestler olduğuna inanıyorum.

Kitabın muhtevası dışında başka bir durumu da söylemek istiyorum. Özellikle Aykut Ertuğrul, Güray Süngü gibi isimlerin ilk kitaplarının Okur Kitaplığı'ndan çıkması benim dikkatimi çekiyor. Saydığım iki isim önce İz, sonra Ketebe'den çıkardı kitaplarını. Remzi Şimşek'in de bu kitabı değil ama başka bir kitabı var İz yayıncılıktan çıkan. Okur kitaplığının edebiyatımıza kazandırdığı birçok isim var daha. Ayşegül Genç, Akif Hasan Kaya da bu isimlerden.

YG: İlk öykülerde yani Yalan, Oyun, Komplo, Komplo II ve Film III; Denberîler ile İnsan Bazen Aptallaşır; Tenkîd ve Kayıp Sesler öykülerinde bağlantı var. Borges mi Ben mi? öyküsü ise münferit bir öykü. Kitaba da ismini veriyor.

Hikâyede gelenek ve moderni birleştiriyor dediğin gibi. Denberîler öyküsü de kitapta en sevdiğim öykü diyebilirim. Devamı olan İnsan Bazen Aptallaşır'da devam öyküsü olarak ağızda güzel bir tat bırakıyor.

İnsanın yaşama motivasyonunun başında hayal etmenin geldiğini düşünüyorum. Çocukluğumuzda kurduğumuz o hayaller çok masumdu. Hayal gücü yüksek yazarın eserleri de o oranda gerçekten etkileyici oluyor. Remzi Şimşek'te bu yazarlardan.

Okur kitaplığı konusunda dikkati çeken husus benim de dikkatimi çekiyor Ahmedim. Yazarların ilk eserlerine destek veren yayınevlerine de buradan selam edelim.

Süleyman hocam siz neler söylersiniz kitap hakkında?

Süleyman Çınar: Dostlar çok kıymetli eleştiriler yapmışsınız. Düşüncenize kaleminize sağlık. Ben "Borges mi Ben mi?" kitabındaki öykülere çok başarılı olmasından ve yazarın da yalan kelimesini birkaç yerde tevriyeli olarak kullanmasından mülhem "yalanlarına inandıran gerçek bir öykü kitabı" tabirini yaptım.

İnsanlar normalde kendi zihinlerindeki

teorilerin gerçeklerle uyuşup uyuşmadığını kontrol edecekleri yerde, var olan gerçekleri kendi zihinlerindeki teorilere uydurarak devam etme eğiliminde. İyi bir Sherlock Holmes hayranıyım. Orada geçen bir sözde diyor bunu: "İnsan teorileri gerçeklere uyduracağına, farkında olmadan gerçekleri teorilere uydurmaya çalışır."

Hayatın her alanında var bu durum. Ama hikâye de daha bariz. Remzi Bey'in öykülerin bazılarında da dediği gibi, hikâyeci komplocudur. Hayatın kendisi bir komplodur zaten. "Hayat bir komplodur, her insan komplocu..." söylediği gibi.

"İnsanları o kadar müthiş kandırmalısınız ki söyleyeceğiniz bütün yalanlara kanıp ortada yalan yokmuş zannetsinler." dediği gibi her insan zihninde muhtelif teorilerle gezer ve bu teorilere karşısındakini inandırmaya çalışır. Bu yüzden hikâyeci olsun veya olmasın her insanın kafasında farklı hikâyeler oluşturduğuna ve çevresindeki insanları bu hikâyenin gerçekliğine inandırmaya çalıştığına vurgu yapıyor. Kendi kurduğu dünyanın varlığına, hikâyelerine kendi okuyucusunu inandırmayı başarıyor.

Bununla ilgili en önemli kısım şurası galiba: "Oysa siz yalan söylemeyi beceremiyorsunuz. Yalan söylemeyi beceremeyenden, dünyadan ve hayattan bir kesit sunması beklenemez ki. Hayat, çocuklar, hayat her gün size yalanlar söylerken sizin yapmanız gereken o yalanlardan bir bukile alıp tıpkı onun

yaptığı gibi sunmanız ve en az onun kadar yalancı olmanız.” diyor ve ekliyor, “Buraya gelecek insanları kandırın çocuklar ama kandırıldıklarından haberleri olmasın, işte o zaman gerçekten kandırılmamış olurlar.” Da Vinci’nin en büyük yalanı olarak Mona Lisa’yı gösteriyor. Sonunda şunu sorguluyor okuruna, herkesin bir büyük yalanı varsa peki benimki ne? Bu şekilde düşünerek ve düşündürerek yalanlar söylüyor hem karakterlerine hem de okuruna. Bununla şaşırtıyor. Okuyucu nerede ters köşe olacağını bilemiyor. O yüzden dikkatini, ilgisini yüksek tutmak zorunda kalıyor.

YG: Remzi Şimşek’in kalemi sürprizlere gebe anlatımlara sahip. Kitabı elinize almadan önce Jorge Luis Borges'i okumuşsanız Şimşek'in kaleminden çıkacak eserleri az biraz tahmin edebilirsiniz diye düşünüyorum. Tabi burada söylemek istediğim Remzi Bey’in Borges'i olduğu gibi taklit ettiği değil, anlattığı şeylerde özgünlüğü yakalarken Türk bir Borges çıkarıyor karşımıza. Kitabı ilk okuduğumda Borges'i tanıımıyordum ve Borges mi Ben mi? çok farklı bir tat bıraktı dimağımda. Geçtiğimiz günlerde Borges'in Yolları Çatallanan Bahçe'yi okuduğumda Borges'i tanımış oldum ve öykünün ne gibi imkânlarla yeniden ve yeniden kurulabileceğine şahit oldum. Şimşek'te de Türk bir Borges ile karşılaşıyoruz. Gerçekten bu kısmı çok etkileyici.

Borges mi Ben mi öyküsünde “Evet, birazdan anlatacağlarım aynen Borges hikâyelerinde olduğu gibi dehşetengiz öğeler barındırıyor.” sözleriyle aslında bizi bambaşka bir dünyaya çağırıyor yazar. Yazarın ilk kitabı olması hasebiyle ortaya koydu başarı onun gür bir kaynaktan beslendiğine ve kaleminin çok kuvvetli olduğuna da işaret ediyor.

Aykut Ertuğrul, Borges mi Ben mi? eserinin üç tarz hikâye anlatımı ile oluşturulduğunu ifade ediyor. İlk tarz "Kendini Fark Eden Hikâye" olarak nitelediği yazma eylemini öyküye yerleştiren anlatım, ikincisi "Epik/Destansı Anlatım" (Ahmet'in dediği geleneksel hikâyeye anlatımı) ve son olarak "Durum Hikâyesi" olarak nitelediği son bölümde yer alan Kayıp Sesler öykülerindeki anlatımdır. İlk kitabından birkaç yolda ilerleyen yazarımız acaba diğer iki kitabında nasıl bir yol izledi?

Bir yıl önce 1000Kitap'a yazdığım incelemeyi de buraya aktarmak isterim: "Kitabı, Aykut Ertuğrul'un Kusurlu Rüya kitabında yazmış olduğu eleştiri yazısı ile tanıdım. Bitireli yirmi dakika kadar oldu. Öyküleri hazmettim bu süre zarfında ve sabah mesai olmasına rağmen kitabın bıraktığı etki uykumu aldı götürdü. Remzi Şimşek'in kalemi olmak isterdim, bu ne güzel bir kalem öyle, iyi ki diyorum iyi ki bu yollarda yürüyoruz. İyi Edebiyat okumak diye buna derler. Öykü yazmak isteyen biri olarak kitaba vuruldum kaldım. Tek

solukta biten bu kitap sonrası yazarın diğer kitaplarına gözlerimi diktim."

Geçen hafta Bir İmkânsız Ölüm Denemesi'ni aldım. Vakti geldi...

SC: Dedığınız gibi dostlar, kitap bölümlere ayrılan bir yapıda değil lakin kitabın satırları arasında ilerlerken zihnimiz tabii bir tasnif gerçekleştiriyor. "Yalan, Oyun, Komplo Komplo II ve Film III" öyküleri; muhteva, üslup, düşünsel zemin bakımından farklı bir köşede duruyor. Geri kalan öyküler için de zihnimizde bir kategori açarsak bu saydığım öykülerle bariz farkları olduğu dikkatli bir okuyucu tarafından anlaşılacaktır.

Yazarın özgünlüğünü tesis eden ve öne çıkan bir durum var öykülerde. Zihnimde ilk grup öyküleri olarak tasnif ettiğim kısımda rastladım bu duruma. Yazar, insan halinin bir durumunu yansıtan, ele alan, düşündürten derin, felsefi diyaloglar ile okuyucuya ne anlattığını kavratmaya çalışıyor. Bazen de paradoksal bir duruma düşürerek onu dumura uğrattırıyor. Bunun kendi özgün öykü tekniğinin bir parçası olduğunu düşünüyorum.

Bir öykünün niteliği; okura alan bırakması, kendi içerisinde çelişkiye düşürmesi, hatırdaki tutulacak derece kalıcı olması ile gerçekleşiyor galiba. Yazarda da bunları görüyoruz ve kalifiyeli öyküler okuyoruz kaleminden. Bir düşünce harmonisi oluşturuyor öykülerinde. Farklı fikirleri çarpıştırarak sonuca ulaşma ve okuru

bu sonuca ortak etme hali var.

YG: Postmodern öykülerin içerisinde biraz da bu yok mu zaten. Anlattıklarıyla okuru öykünün içine dahil ederken öyküyü birlikte yazıyormuş hissi insanın içine işliyor. Bu açıdan Şimşek'in öyküleri de postmodern öyküyü yansıtmaya başarısı göstermiş.

SC: Kesinlikle öyle.

Ayrıca bazı öyküleri arasında - filmlerdeki gibi paralel dünyalara geçiş yaparcasına- köprüsel bir öykü anlayışı oluşturması dikkat çekiyor bence. Bu öyküler, müstakil bir formda okunabilecek olsa da öykülerin satır aralarında önceki öykülerini bir detay olarak tekrardan sunuyor olması, bütüncül bir okuma yapabilmek için detay olarak geçen öykülere gitmeyi gerektiriyor. Böylece okuru bir önceki öyküde yaşananları veya karakterleri hatırlamaya zorlayarak görünmeyen bir zincir oluşturuyor. Bazı öykülerin de birbirinin devamı niteliğinde yazıldığı görülüyor. Bunlar da farklı kategori grupları olarak yer alıyor zihnimizde.

Zihnimizde oluşan tabii tasnife göre ilk grup öykülerinde ritmik öğeleri, sürekliliği sağlayan unsurlar olarak kullanıyor. Yalan öyküsünde "yalan" kelimesini farklı yerlerde, farklı şekillerde tevriyeli olarak kullanması, şekil yönünden bir düzen ve ahenk oluşturduğu gibi anlamsal yönden de öyküdeki anlatımın, perspektifin

genişlemesini, mesajın derinleşmesini sağlıyor. Örneğin, yalanı bir yerde gerçeği saptırma girişimi olarak ele alırken, başka bir yerde kendimizin, yaşadığımız her şeyin sahte olduğunu, serap olduğunu anlatmak için kullanıyor. Aynı şeyi “sanat” ve “suni” kelimeleriyle yapıyor. Uzun etekli moda elbiseli yaşlı kadın, oyun ve komplo ifadeleri ile de yapıyor aynı şeyi. Bu şekilde ritmik olarak tekrar eden kelimelerle verdiği ipuçlar, ima ve çağrışımlar sayesinde okuyucuya metni düşünme ve yorumlama imkânı sunuyor.

Öykülerinde oluşturduğu yan hikâyelerle de okuru besliyor, cezbediyor. Yan hikâyeleri, bir ırmağın kolları gibi farklı yönlerden akıyormuş gibi görünse de bir noktada birleşiyor. Birkaç hususa daha temas etmek istiyorum.

AY: Okur bizi taşta tutacak Süleyman ;-)

SC: Hemen, kısacık ya...

YG: Taksimetre çok yazmasın hocam.

SC: Hemen söyleyip çekiliyorum.

Yazar canlı diyaloglarla ve ayrıntıları kullanış biçimiyle öykülerini zenginleştirmiş. Diyalogların yoğunlukta olduğu, hatta bazı öykülerinde ekseriyetle diyaloglara dayalı gerçekçi bir öykü atmosferi oluşturmuş.

Neredeyse her hikâyesinde ana iskeleti, vurucu ve etkileyici kısımları, kırılma noktalarını diyaloglara yüklemiş.

AY: Diyaloglarla öykünün etkileyici kısımlarını vurgulamak da her baba yiğidin harcı değildir bence.

YG: Doğru söylüyorsun kardeşim.

SC: Kitabın ismi, öykü açılışları, öykülerin isimleri, kurgu ve anlatım hem olaysal hem isimsel hem de karakterler yönünden meraklarla dolu. Tüm öykülerinde muhtevadaki merak unsurları hariç en öne çıkan merak unsuru, öykünün ismi olmaya munasip görülen kelimelerin karşımıza nerede ve ne şekilde çıkacağı. Öykülerinin anlatımını, merak çemberini genişlete genişlete sürükleyici bir öykü atmosferi kurmuş. Metinler bulmaca parçaları gibi. Büyük resmi ancak sona ulaşınca görebiliyoruz.

YG: Büyük resmi görünce kitabın adıyla soralım mı o zaman. Borges mi Remzi Şimşek mi?

AY: Kazanan öykü olsun.

SC: İyi öykü her zaman baş tacımızdır.

YG: Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere dostlar.

SC: Görüşürüz. Üçüncü sayıyı heyecanla bekliyorum.

AY: Daha nice sayılarda görüşmek üzere...

ÖYKÜMEN KÜTÜPHANE

72

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

**Evşen Yıldız, Annemin Gelincik
Tarlası, Vacilando Kitap, 2022
(Tanıtım Bülteninden):**

Evşen Yıldız, ilk kitabı Annemin Gelincik Tarlası'ndaki öykülerinde evini arayanları, kendine tutunmaya çalışan yalnızları, boşlukla konuşanları anlatıyor okura. Kimi zaman okuru bir rüyanın koynuna sokup kâbusa sürüklüyor, kimi zaman ise okura, sımsıkı kapalı perdelerinden ufacık bir gün ışığı sızmayan bir evde aynı güne takılıp kalan insanları gösteriyor.

Annemin Gelincik Tarlası'ndaki öyküler, durmuş saatlerin, geçmeyen zamanın, ailenin açmazının, zor evlerin, kendi çerçevesinin içine hapsolanların, ölümün ve yaşamın, yalnızlığın, yalnızlığın doğurduğu çaresizliğin, kısacası hayatın toplamı.

“Saate baktım, düşündüğüm gibi, durmuştu. Sahibini sessizce bekleyen bir köpek gibiydi. Sadece o değil, bütün eşyalar saygı duruşundaydı adeta. Vitrin eskimeyi, tabaklarına kapanmış fincanlar tozlanmayı durdurmuştu. Ufukta kaybolan tozlu yola baktım. Yol kenarındaki taşın üstüne oturmuş kadının sırtına... Yola bakıyordu, belli ki bekliyordu. Ufukta görmeyi umduğu yolcuları yıllardır bekliyordu. Rüzgâr saçlarını havalandırmış, yolun tozunu elbisesinin kıvrımlarına sokuşturmuştu.”

**Demet Eker, Kırkyama, Epona Kitap,
2022
(Tanıtım Bülteninden):**

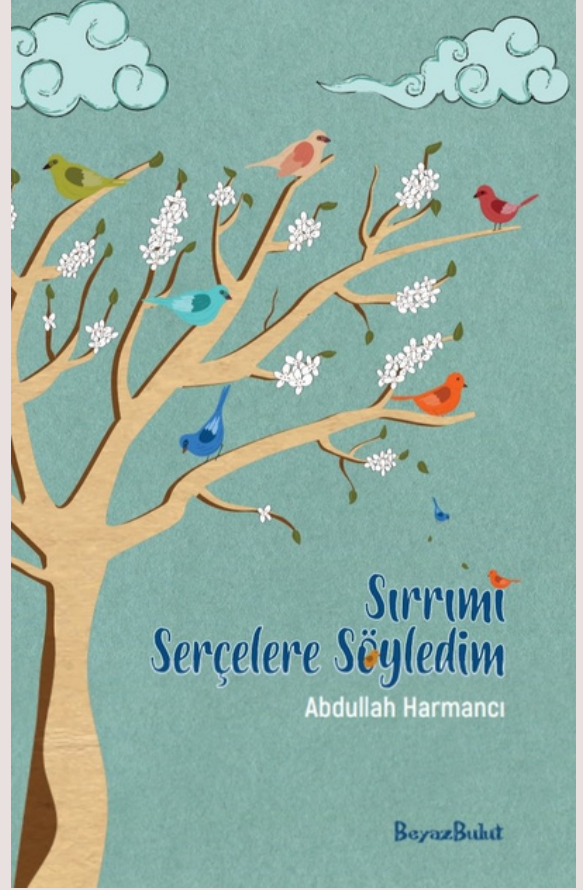
“Elinde ve önlüğünün cebinde yuvarlağından yassısına, incsinden kalınına çeşit çeşit fırça. O fırçaları taşıyor belli ki yıllardır, bir o boyayla bir bu boyayla. Her gün çeşit çeşit çiçek ekliyormuş beyaz duvarlara. Şehirden koşa koşa görmeye geliyorlar bu çiçek açan evi. Bahçeden içeri kimse giremiyor. Herkes büyük bir saygıyla bahçenin dışından izliyor bu büyülü dünyayı.”

Demet Eker'in ilk öykü kitabı Kırkyama, sağlam bir temele, binlerce yıllık bir geleneğe yaslanıyor. Geleneksel anlatının estetiğini özümserken, kurduğu bu dünyaya modern hayatı ve çelişkilerini yerleştiriyor. Gündelik yaşamın dertleri, geleneksel anlatıların, mitlerin ve hatta tekerlemelerin dünyalarına karışıyor.

Bu kitaptaki metinler, kuşaklar arası deneyim aktarımını sağlayan binlerce yıllık “hikâye anlatıcılığı” temelini inkâr etmeyen, ondan beslenen öyküler.

*Abdullah Harmancı, Sırrımı Serçelere
Söyledim, Beyaz Bulut Yayınları, 2022
(Tanıtım Bülteninden):*

Bir gün kendime rastladım:
Hep bir şey olmak istiyordum ama
başka
bir şey oluyordum.
Kendimle başım dertteydi.
Sesim güzel olsun, futbol takımına
seçileyim, çok yakışıklı olayım
istiyordum.
Kendimi, kim olduğumu, kim olacağımı
çok merak ediyordum.
İleride nasıl bir şeye dönüşecektim?
Dünyanın her konuda en iyisi ben
olamayacaktım.
Peki.
Ama bir konuda çok iyi şeyler
yapabilirdim.
Ama önce...
En önce...
Hepsinden önce...
Kendime rastlamalıydım!

ÖYKÜ DÜNYASINDAKİ YARIŞMALAR VE ÖDÜLLER

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

75

- **Mahal Edebiyat Öykü Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 22 Nisan 2022

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: 18 yaş üzeri yazar ve yazar adaylarına açıktır.

- **Tomris Uyar Öykü Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 15 Nisan 2022

Yarışmanın Konusu: Yılın En Uzun Günü

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Öykü türünde kitabı yayımlanmamış ve 18 yaş üzeri olmak.

- **Kayseri Büyükşehir Belediyesi 6. Hikâye Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 6 Mayıs 2022

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

- **Türkler Borsa İstanbul Sosyal Bilimler Lisesi İkinci Liseler Arası Öykü Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 22 Nisan 2022

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Yarışmaya katılım ülkemizdeki tüm lise öğrencilerine yönelik olup gönüllülük esasına göre ve ücretsizdir.

- **Kosova Rumeli Derneği Kısa Öykü Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 20 Nisan 2022

Yarışmanın Konusu: Rumeli'den Göç

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: 18 yaş ve üzeri herkes katılabilir.

- **2022 Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülleri**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 1 Nisan 2022

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Ödüle 30 yaş ve altındakiler şiir ve öykü dallarında katılabilir.

- **Uluslararası Ahilik ve Ahi Evran Yarışmaları**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 1 Nisan 2022

Yarışmanın Konusu: Ahilik ve Ahi Evran

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Herkes kendi yaş ve öğrenim durumuna uygun kategorideki yarışmalar katılabilir.

- **Nobel Çocuk Yayınları Hikâye Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 31 Mart 2022

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Yarışma 18 yaşının üzerindeki tüm yazarlara açıktır.

- **Kıbrıs'ın Efsaneleri Kısa Öykü Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 31 Mart 2022

Yarışmanın Konusu: Kıbrıs'ın Efsaneleri
Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar:
Yarışmaya KKTC Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı'na bağlı resmî ve özel okullardaki Ortaokul (6.7.8.) ve Lise (9.10.11.12.) öğrencileri katılabileceklerdir.

- **17. Hişt Hişt Genç Sait Faik Öykü Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 4 Mart 2022

Yarışmanın Konusu: Serbest
Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Tüm lise öğrencileri katılabilir

ÖYKÜMEN SÖZLÜK

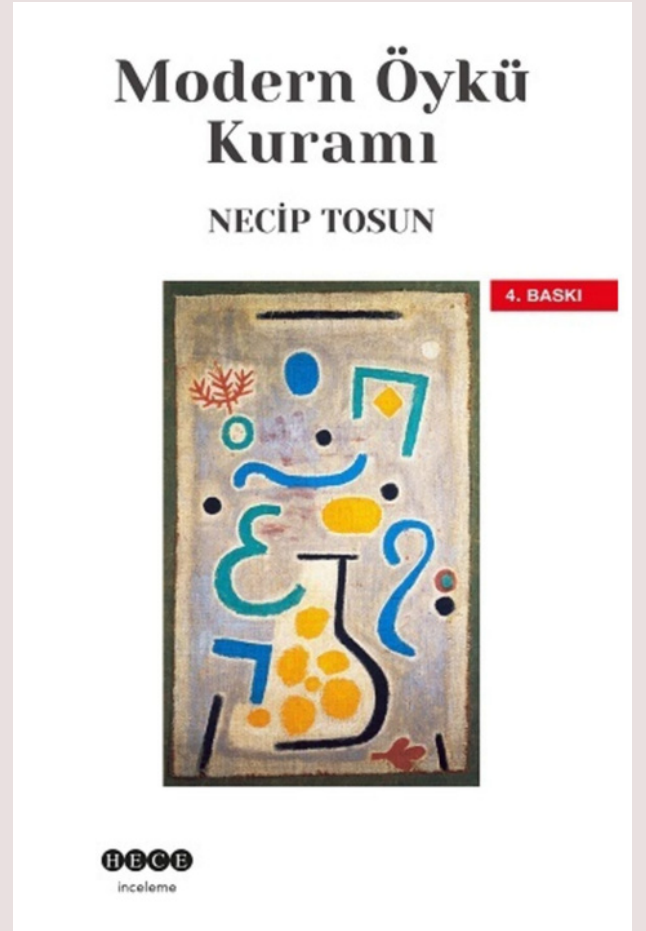
78

ÖYKÜMEN
İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Kara Gerçeklik:

Postmodern anlatımın keyif vericiliğine bir tepki olarak gerçekliğin üstünün de örtülemeyeceği iddiasıyla bütün bu sanal estetiğin uyuşturuculuğuna karşı çıkan, sert bir gerçekliği ideal adına sunan metinlerdir.

* *Suavi Kemal Yazgıç, Öyküde Söziün Şiddeti ve Şiddetin Sözü (Ertan Örgen'den alıntı), Muhayyel Dergi, Sayı 19, Kasım 2019, s. 44*

Deneysellik ve DeneySEL Öykü:

Deneysellik arayışlarının öncelikle klişelere, tekrarlara, ezberlere ve kalıplara yazınsal bir itiraz olduğu söylenebilir. Eklemlenmekten çok bir kopuş, arayış ve milat anlayışı baskındır. Bir kırılma ânıdır. Anlama sırt dönüş, başka bir deyişle anlamı yeni bir biçimde ortaya koyuş, bir buluştur. Bu tutumların "yaratma cesareti"yle deneye dönüşmesidir. Cesarettir çünkü yerleşik anlayışlara, beğenilere baş kaldırılmıştır. Risktir çünkü geçmiş örneklerine bakıldığında başarısızlık oranı, başarıya nispeten daha yüksektir. Deney, sonuçta bir testtir; bir kanıttan değil varsayımdan hareket eder.

Ölçülmüş, kabul görmüş bir sonuca, bilinen bir kurala göre oluşturulmamıştır. Bu anlamda deneyselde, bilgi ve deneyimin dışında hareket edilmektedir. John Cage'in deyişiyle, *"deneysel, sonucu bilinmeyen bir edimdir."*

Deneysel yazın, yeni bir bakış açısı, yeni bir form, kuraldışı bir çıkıştır. Deneysel tutum, yapının özgürleşme sürecinin her şeyden bağımsız olmasını gerektirir. Bu anlamda kanonun izin verdiği, ihlal edilebilir kurallar içerisinde hareket etmek deneysel tutum değildir. Bu, bazen türün, sanat yapısının olumsuzlanması olarak görülebileceği gibi sanatın/türün yüceltilmesi olarak da tezahür edebilir. Ama her durumda kurallara ve statüye saldırıdır.

* Necip Tosun, *Modern Öykü Kuramı*, Hece Yayınları, 3. Baskı 2018, s. 292

Yük Edebiyat, “*Bu Yük Hepimizin*” sloganı ile 2021 Eylül ayında yayın hayatına başlayan iki aylık bir e-dergi. Şu ana kadar 3 sayısı yayımlanan dergide öykü, tefrika, şiir, eleştiri, deneme ve kitap tanıtımları yer alıyor.

Yük Edebiyat’ta Uğur Demircan’ın “Kilim” adlı uzun öyküsü tefrika halinde yayımlanırken dergiye gelen eserlerin kısa incelemelerinin yer aldığı Yük’lem köşesi, Ömer Kaya’nın yapmış olduğu detaylı kitap incelemelerinin yanı sıra üçüncü sayıda Turgay Yıldırım ile yazar Emrah Kurul’un “Kambur” adlı romanı üzerine gerçekleştirilmiş sert bir okur-yazar tartışması olan “Düello” da dikkat çeken bir başka bölüm oldu.

Dergi, ödüllü bulmacalar ya da çeşitli çekilişlerle okurlarına kitap kazanma şansı da sunuyor. Şu ana kadar Esmahan Devran İnci’nin “Suyun Şarkısı”, Fatih Parlak’ın “Apartman Kamil” ve Gökhan Yılmaz’ın “Hevesin Kaçış Yönü” kitapları talihli okurlarla yazarından imzalı olarak buluştu. Derginin <https://twitter.com/yukedebiyat> ve <https://instagram.com/yukedebiyatdergisi> adreslerini takip edenler ilerleyen dönemlerde devam edecek diğer çekilişlerden kolayca haberdar olabilirler.

Yük Edebiyat, yukedebiyat.wordpress.com adresinden indirilebilir ya da çevrimiçi okunabilir.

Yük Edebiyat’ta yer almak isteyenler ise eserlerini yukedebiyat@gmail.com adresine kısa bir özgeçmişle birlikte gönderebilirler. Tüm eserlere olumlu veya olumsuz dönüş yapılmaktadır.

Yaşasın İyi Edebiyat!

YÜK

 yukedebiyat.wordpress.com

 yukedebiyat@gmail.com

 twitter.com/yukedebiyat

 instagram.com/yukedebiyatdergisi

